

Proletari din toate țările, uniți-vă!

# FLACĂRA

# 22

PROFESIA LOR: FRUMOSUL

Zahărul în lume,  
azi și odinioară

FOTBAL —

În obiectiv: Londra 1966

Anul XIV nr. 22 (522) — 29 mai 1965

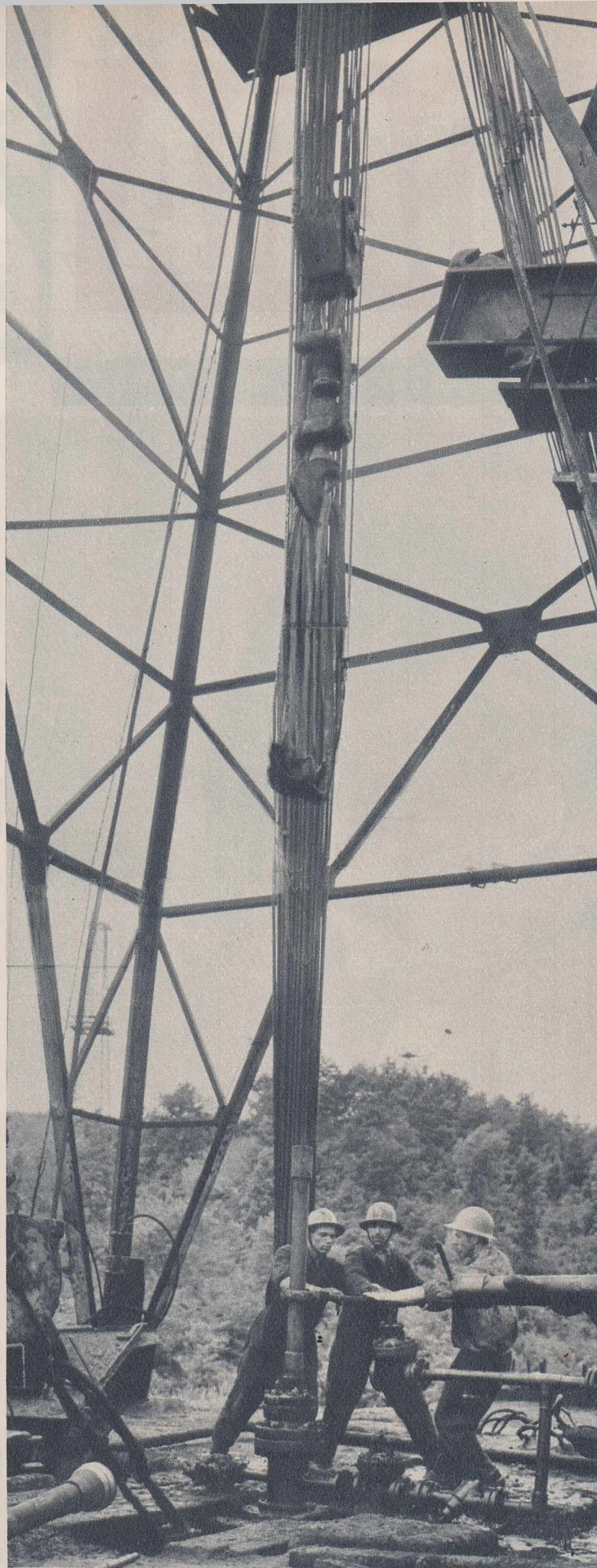




Foto-  
reportajul  
săptămîinii

ÎN CINTEA  
CONGRESULUI  
PARTIDULUI

# PETROLISTII AU CUVÎNTUL



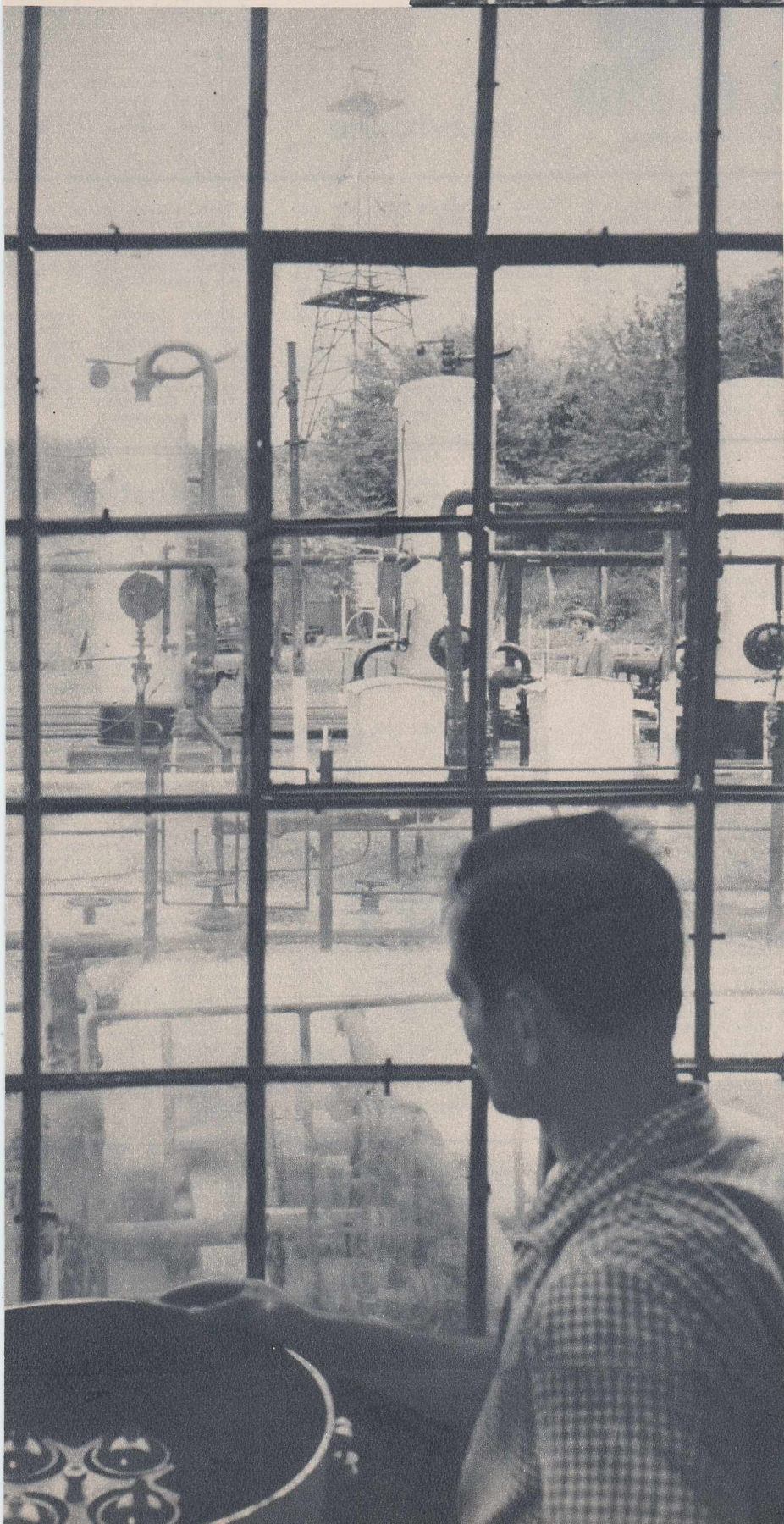
▲ Intervenție de tratament tensoactiv efectuată de sondorii din brigada a IV-a condusă de maestrul Ion Istrate.

▼ Maistrul Ivan State conduce cu competență o brigadă de petroliști căreia îi revine o parte însemnată din răspunderea pentru îndeplinirea angajamentelor întreprinderii.



Mii de metri cubi de gaze de sondă ▶  
părăsesc zilnic recipientele parcului  
de separatoare nr. 707, unde au fost  
puse în aplicare o serie de măsuri  
tehnico-organizatorice menite să con-  
tribuie la sporirea producției și la  
îmbunătățirea calității.

Parcul de separatoare, deservit de  
brigada a II-a producție, efectuează  
prima operație importantă de pre-  
lucrare a țițeiului: separarea ga-  
zelor. ▼



Din străfundurile dealurilor, acoperite cu livezi și cu sonde, ce se întind între Ploiești și Văleni, urcă în fiecare zi spre lumină, în cantități de sute de tone, aurul negru al adâncurilor; călătorește nevăzut prin kilometri de artere subterane, se scurge prin conducte orizontale spre bateriile separatoarelor și spre stațiile de desalinare-dezbenzinare și întreaga sa prezență nu-și are decât câteva semne distincte: balansul, mereu același, al cumpenelor de oțel de la pompele canadiene și șuvițele subțiri de abur eliberate în aer de bateriile termice. Ca o sevă absorbită de rădăcinile neobișnuit de lungi ale sondelor, petrolul din aceste locuri imprimă activității umane un ritm anume, în ale cărui diagrame — înregistrate cu minuțiozitate, la sediul Întreprinderii de extracție din Boldești — pot fi descifrate preocupările unui entuziast și harnic colectiv.

Sonda 840. Motorul electric ce pune în mișcare mecanismul de pompare a amuțit. De câteva ore întreaga garnitură de prăjini a pompei de adâncime — sub forma unor lungi snopuri de tije metalice — așteaptă momentul când vor fi scufundate din nou în sondă. Se aplică un tratament complex cu substanțe tensoactive menit să contribuie la sporirea producției de țiței a acestei unități de extracție și cei ce execută operația respectivă — brigada a IV-a de intervenție condusă de maistrul Ion Istrate — lucrează cu febrilitate.

Oricât de multe și oricât de îndepărtate ar fi, sondele reprezintă în fond un singur organism uriaș. Sonda 840 va da, după efectuarea operației de intervenție, un plus de producție de 3-4 tone pe zi. 884 și 473, cărora li se vor izola în curând sursele subterane de apă ce se infiltrează în strat, vor da un țiței de mai bună calitate, adăugând și ele câteva procente în plus la realizările petroliștilor boldeșteni. Și toate celelalte sonde, sute la număr, materializând dezideratele formulate în planul de măsuri tehnico-organizatorice al întreprinderii de extracție, vor transforma în realitate vie angajamentele luate de colectivul de muncitori, ingineri și tehnicieni de la schela Boldești, în cinstea celui de-al IV-lea Congres al partidului.

Aceste angajamente prevăd printre altele:

— O producție globală cu 1.300.000 lei mai mare decât prevederile planului anual din care 827.000 lei pînă la 1 iulie.

— 1.172.000 lei economii peste plan la prețul de cost din care 638.000 lei vor fi înregistrați pînă la 1 iulie.

— Coborîrea pînă la 15 iunie a pompelor la unele sonde.

— Trecerea altor sonde în gazlift cu supape calibrate sau în gazlift cu pompaj (ceea ce va avea ca efect extragerea suplimentară a 830 tone țiței).

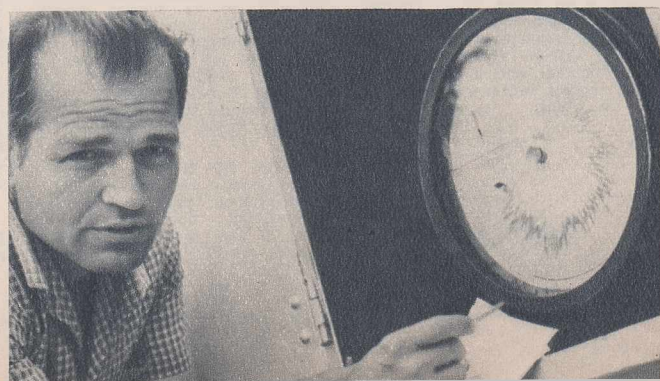
— 5.350 tone țiței peste plan din care 3.027 tone pînă la 1 iulie.

— Livrarea țițeiului cu un conținut de impurități mai mic cu 0,35 la sută față de norma admisă.

Ritmul avîntat cu care petroliștii schelei Boldești au pornit să traducă în viață aceste angajamente este o cheazășie a succesului lor. Imaginile alăturate redau câteva aspecte din activitatea pe care ei o desfășoară în aceste zile.

**Nicolae RĂDULESCU**  
Fotografii de S. STEINER

Vasile Coman, șeful parcului de separatoare nr. 92 din cadrul brigăzii a II-a producție, înregistrează cu regularitate parametrii funcționali ai instalației.





# memento

● „Johannes Passion” — una din capodoperele creației lui Johann Sebastian Bach, la Filarmonica „George Enescu”. Inițiativa prezentării acestei vaste fresce vocal-simfonice, tipică pentru marea artă polifonică a barocului muzical, aparține dirijorului D. D. Botez. Cu orchestra și corul Filarmonicii colaborează Emilia Petrescu, Martha Kessler, Miroslov Frydlewicz (R.S.Cehoslovacă), Marius Rintzler, Alexandru Voinescu. Dirijorul corului, Vasile Pinte (simbătă 29 mai, ora 20.00 și duminică 30 mai, tot ora 20.00: Ateneul R.P.R.).

● Un pianist captivant: Aldo Ciccolini (Italia) din nou la București! Ascultați-l într-un recital, joi 3 iunie, ora 20.00 și în concertele Filarmonicii „George Enescu”, din 5 și 6 iunie (Ateneul R.P.R.).

● O adevărată invazie de cîntăreți italieni, mai mari și mai mici, la sala Palatului, simbătă 5 iunie: Salvatore Puma, Aldo Protti, Amelia Benvenuti, Claudia Parada, Miriam Pirazzini, Alfonso Marchica, Silvano Pagliuca, Giuseppe di Campora, Franco Mieli. La pian Giuseppe Ruisi. Arie din opere, ora 20.00.

● Pentru iubitorii muzicii ușoare, posturile noastre de radio difuzează simbătă 5 iunie, pe programul II, la ora 21.35 emisiunea: „MIC DICȚIONAR DE MUZICĂ UȘOARĂ: litera A”. Întîlnire cu Aznavour, Armstrong, Aurelian Andreescu, artista amatoare Anca Ageamonu, trio „Armonia” și cu încă mulți alții...

## muzică

DUMINICĂ, 30 MAI. „Nu prea Albă-ca-Zăpada și motanul descălat” de Alecu Popovici, în interpretarea Teatrului de stat din Timișoara. În sfîrșit, o amplă emisiune de teatru pentru copii (ora 9.30) ● Fotbal: întîlnirea dintre echipele României și Cehoslovaciei. În pauză cîntă Doina Badea și George Bunea (după-amiază) ● Filmul lui René Claire „Frumusețea diavolului” cu Michel Simon și Gerard Philippe. Interpretare modernă a mitului faustian (ora 19.35).

LUNI, 31 MAI. „Casa neterminată” — producție a studioului

„București”. Film în care realizarea e inferioară intențiilor (ora 20.15).

MIERCURI, 2 IUNIE. Fotbal: cuplajul mult așteptat, Rapid — Progresul și Dinamo-Buc. — Steaua (după-amiază) ● Debuturi. O nouă emisiune consacrată tinerelor talente, o inițiativă promițătoare a televiziunii (ora 20.00) ● „Oameni sărmani”. Film realizat de Studioul de televiziune după cunoscutul roman al lui Dostoevski. În regia lui Ion Banea, joacă Leopoldina Bălănuță și C. Rauțchi (ora 21.00).

JOI, 3 IUNIE. Filmul „Judecă-



Leopoldina Bălănuță

torul de minori” cu Heinz Rühmann în rolul principal. O producție de nivel mediu a cinematografului vest-german (ora 21.00).

VINERI, 4 IUNIE. 30 de minute cu actorul Marcel Anghelescu (ora 21.20) ● Muzică distractivă cu Luminia Cosmin, Norocel Dimitriu ș.a. A se încerca (ora 21.50).

SÎMBĂTĂ, 5 IUNIE. Retrospectivă umoristică. După Horia Șerbănescu, evident urmează Radu Zaharescu (ora 21.00) ● Mimul binecunoscut publicului nostru, Marcel Marceau, vestita cîntăreață și dansatoare Zizi Jeanmaire și balerinul Roland Petit apar împreună într-un film de varietăți realizat de televiziunea franceză (ora 21.45).

## televiziune

● Editorial, cei 85 de ani pe care i-a împlinit recent Tudor Arghezi au fost marcați prin apariția unui nou volum de versuri ale poetului veșnic tânăr — Silabe (Editura pentru literatură). Într-o prezentare grafică simplă, cartea prilejuiește bucuria unei noi întîlniri cu scrisul arghezian, același și mereu altul.

● Incepeți a întreba prin librării și de noua monografie închinată aceluiași mare poet de criticul și istoricul literar Dumitru Micu —

Opera lui Tudor Arghezi, una dintre cele mai serioase cărți din cele în care s-a încercat pînă acum o sinteză asupra scrisului autorului Cuvintelor potrivite.

● Șașa Pană este prezent în librării cu un volum de nuvele și povestiri inspirate din armata veche și nouă, intitulat În preajma mătărliei. Vădese un real talent satiric paginile referitoare la unele practici din armata noastră veche.

● Scurte proze satirice inspirate din actualitatea noastră publică Valentin Silvestru în volumul Glastra cu sferle. Cea mai mare parte din sfecle de acolo sînt de un haz autentic, fapt pentru care volumul merită luat în

mină, lectura lui fiind mai mult decît agreabilă.

● Editura științifică a tradus din limba rusă volumul — Planeta noastră necunoscută, alcătuită de un colectiv de autori care au participat la lucrările și cercetările efectuate în cadrul Anului geografic internațional.

● Și o lucrare de filozofie: Pavel Apostol — Inconsecvența argumentării idealist-subiective (în care se încearcă o definiție mai complexă a idealismului subiectiv).

● Viața marelui jucător de șah rus Aleksandr Aliohin constituie subiectul unui nou roman în curs de apariție la Moscova: Albele și negrele. Autor: marele maestru de șah Aleksandr Kotov.

● Revista literară a populației de culoare din S.U.A. „Freedom Ways”, a sărbătorit recent pe cunoscutul cîntăreț Paul Robeson, unul din întemeietorii revistei, veteran al luptei pentru drepturile populației de culoare și pentru pace între popoare.

## cartea

„OMUL CU MİRTOAGA” — o seară de spectacol la domiciliu (pe disc) — este ultima apariție din seria „Teatrul pe disc” a casei noastre de specialitate „Electrecord”.

În regia artistică a lui Mihail Pascal joacă: Octavian Cottescu (Chiriță), Marcel Anghelescu (Vartaam), Septimiu Sever (Nichita), Dana Comnea (Ana), Nineta Gusti (Fira), Sandu Rădulescu (inspectorul), Florin Scărlătescu (omul cu idei).

Fac roluri mari din roluri mici: Ștefan Mihăilescu-Braïla (provincialul), George Măruță (stăpînul calului), Nicu Dimitriu (proprietarul), George Trestian (aprodul) și



Octavian Cottescu

Aurel Cioranu (ajutorul de arhivar).

Un director de pe vremuri al Naționalului a spus despre piesă că e o „balivernă”. În prezentarea discului, criticul Traian Selmaru arată că „baliverna” a făcut mii de spectatori (în țară, la Berlin,

la Paris, la Praga și la Berna). Bună „balivernă”...

Ediția pe disc a „Omului cu mîrtoaga” se bucură în afară de excelenta prezentare a dramaturgului și a piesei, și de o inspirată grafică a mapei. Semnează Vladimir Șetran.

„Teatrul pe disc” — serie extrem de populară — trebuie să-și completeze urgent rîndurile cu alte opere de seamă ale dramaturgiei românești. Chiar și contemporane. (De ce nu...?)

Am vrea pe disc „Moartea unui artist”, piesele lui Al. Voitin, ale lui Mirodan etc.

## discuri

● În programul săptămîinii curente mai multe filme românești, mai vechi sau mai noi: Pădurea spinzuraților (prezentat zilele trecute la Cannes), Neamul Șoimăreștilor, Merii săbaticii, Gaudemus igitur, Comoara din Valul Vechi, Titanico-vals, La patru pași de infinit...

● Bine ați venit, un nou film sovietic: Cînd Martin avea 14 ani, o producție a studiourilor Defa-Berlin; Nuntă cu peripeții, realizare a cineaștilor cehoslovaci — iată cele trei premiere ale săptămîinii care începe la 31 mai.

● Joris Ivens. Un documentar al studiourilor Defa-Berlin despre creația marelui regizor documentarist olandez Joris Ivens. Vedem

în film fragmente din creații celebre ale sale — precum Ploaia, Borinage, Sena întîlniște Parisul, Cîntecul fluviilor — filmate pe cinci continente.

● Pentru amatorii de comedie și comedie muzicală: popularul

comic britanic Norman Wisdom (Alerg după o stea, O dată în viață) în Spre culmi; melodii noi ale compozitorului Philip Green, interpretate de cunoscuți soliști ca Tommy Steele, Michael Medwin, Angela Douglas, în Asta-i tot ce s-a întîmplat; o parodie spirituală (Joe Limonadă) și una ratată (Fernand cow-boy); neapărat, pentru cine n-a văzut sau cine vrea să revadă, Parisul vesel, poeticul desen animat al americanului Abe Levitov.

● O inițiativă lăudabilă a Arhivei naționale de filme: un ciclu de filme premiate la competiții internaționale în programul de zi al cinemateciei. Printre titlurile săptămîinii și săptămîinilor

## cinema

„AMPHITRYON 38” de Jean Giraudoux. 2 milenii și... 37 de versiuni au trecut de la creația inițială a lui Plaut. După Ondine (Teatrul Național din Cluj), iată al doilea spectacol Giraudoux reluînd într-o viziune proprie tema comediei antice. Dinu Cernescu, regizor îndrăzneț, mereu în căutarea unor forme proprii

spectacolelor, ne oferă imaginea modernizată fantezist, luxuriant comic, a unei lumi uitate, într-un spectacol ce va suscita discuții contradictorii. Distribuție cu actori tineri, maleabile intențiilor regizorului, nu toți apti însă genului. Mențiuni: Andă Caropol, C. Răschitor, D. Dunea. Excelent, ca de obicei, decorul lui Vladimir Popov (Teatrul „Barbu Delavrancea”).

POEZIA PE SCENĂ. Multiplul creator care e Jacques Prévert ne e înfățișat în ceea ce are mai caracteristic: opera sa poetică, obiect al unui recital pe scenă în viziunea lui Radu Penculescu. Un

mic nucleu de actori imbină mișcarea scenică, recitarea, pantomima, dansul, într-o modalitate uneori agreabilă, alteori forțat modernă sau căutat ingenioasă. Supără (mai ales în recital) lipsa de dicție a unor interpreți. Reținem doar — parțial — pe Jeanot Marinescu și Tatiana Iekel. Cel mai bun recitator... chitaristul Adrian Ionescu. O surpriză veritabilă: decorul sugestiv poetic al pictorului Victor Cupșa (Teatrul Mic).

TURNÉE. Teatrul Național din Iași în turneu la București. Repertoriu clasic sau cu piese de

reputație: Richard al III-lea de Shakespeare, Bălcescu de Camil Petrescu, Britannicus de Racine, Vrăjitoarele din Salem de Miller și Vară și fun de Tennessee Williams. Am fi doriți și un spectacol cu o nouă piesă originală românească. Ne vom întîlni cu actori interesanți, de bună școală tradițională, ca: Margareta Baciu, St. Dănculescu, George Popovici, I. Lascăr, Ani Braeski — artiști emeriți, N. Veniaș, C. Sava, Ion Omescu, Marcel Fîncelescu și cu tineri a căror prezență scenică e interesantă ca C. Dinulescu, Cristina Deleanu, Rodica Mandache, Petre Ciubotaru. Adina Popa

viitoare: Doamna cu căfelul, Foma Gordeev, Cer senin, Soartea unui om, Policarp, maestrul caligraf, Rocco și frații săi, Bandiții din Orgosolo, Lunga noapte a lui 43, Insula, Omul cu rîcșă, Harakiri, Apartamentul, Maric Candelaria, Renul alb, Cînd vine pisica...

● Stele ale ecranului mondial, în programele acestei săptămîni, Giulietta Masina (Noptile Cabrirei), Claudia Cardinale și Jean Paul Belmondo (Cartouche), Gérard Barry (Scaramouche), Renato Salvatori (Soții în oraș), Elvis Presley (Veselle la Acapulco). Uneori, însă, filmele sînt prea puțin reprezentative pentru interpretii lor.



Claudia Cardinale

etc. Regia spectacolelor e semnată de Dinu Negreanu, Crin Teodorescu și Mircea Marosin.

EVA PĂTRĂȘCANU, pe care am întîlnit-o mai puțin în ultima vreme pe scena Naționalului bucureștean, poate fi văzută (în București azi și miine) în rolul Desdemonei, în reprezentație în spectacolele Teatrului Național din Craiova. Vasile Cosma e Othello, iar Ion Pavlescu — Iago.

CASA CU TREI FETE de Schubert-Berté. Opera nu vrea să îmbătrînească — fapt relevant și de cei mai mulți dintre interpreții ei (Teatrul de stat de operă).

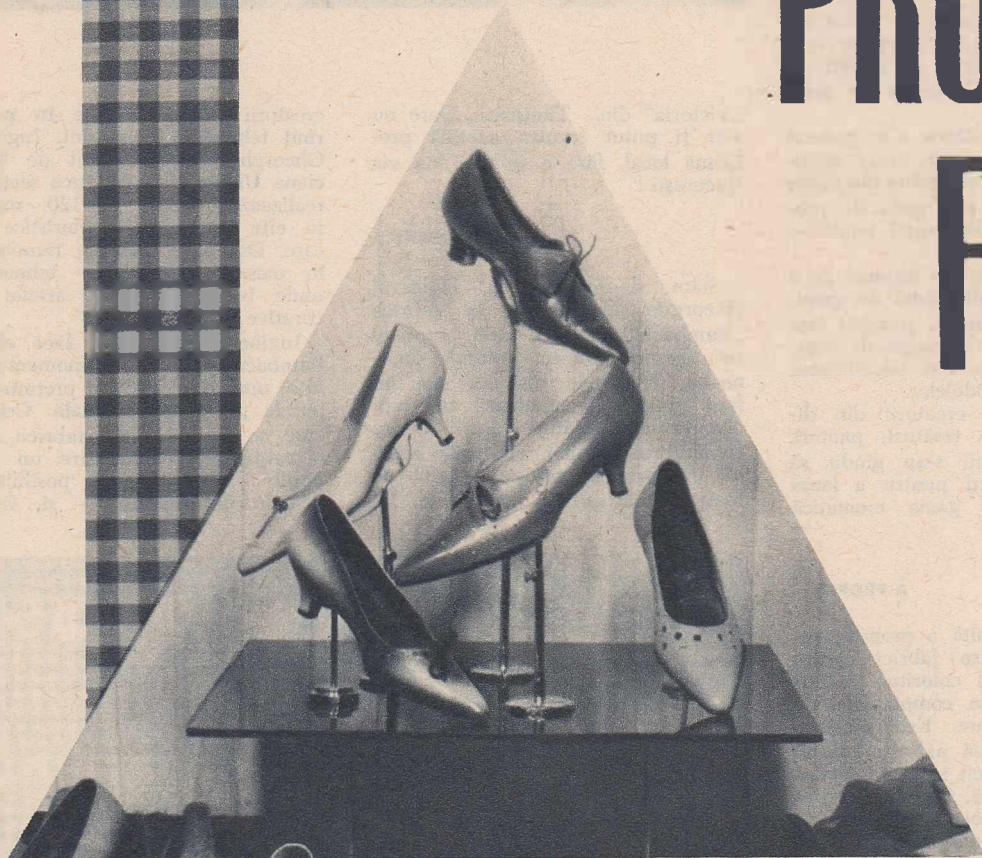
## teatru

Notă. Redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventuale modificări de ultim moment în programarea spectacolelor.



RAID ANCHETĂ:  
PE PRIMUL PLAN —  
CALITATEA!

# PROFESIA LOR: FRUMOSUL



Pantofii „Filly“ se apropie de linia preconizată actualmente: au tocul mai scund și mai gros, sint mai montași pe picior, mai confortabili.

Poate că ideea ar merita reținută: lângă valul de mătase imprimată sau lângă poșeta nou apărută, lângă ultimul model de pantofi sau de mantou, o carte de vizită cu numele creatorului. În fond, știm foarte puțin despre autorii frumosului industrial. E nedrept. Iscălitura ar presupune, pe lângă meritata recomandare, și un spor de responsabilitate personală, alături de cea implicată în marca fabricii. O adresă precisă unde ar putea fi expediate elogiile și, dacă e cazul, reproșurile. Calitatea produselor — precum bine se știe — se află actualmente pe primul plan al preocupărilor industriei noastre. Mai ales în aceste zile când, întâmpinând cel de-al IV-lea Congres al partidului, întregul popor depune eforturi susținute pentru a produce mai bine, mai frumos, la un preț de cost mai scăzut.

Poșetele propuse contractărilor de fabrica „Modern“ pentru semestrul II au dimensiuni mai mari și o linie sport, sint mai simple, mai de gust. Modelele vechi, împovărate cu nasturei, buline, bețișle trasate și combinate din diferite culori, au început să dispară.



Am fotografiat și câteva creații ale fabricii „Dimbovița“ care excelează prin noutate și finisaj îngrijit.



# PROFESIA LOR: FRUMOSUL



**A**m vrut să aflăm mai multe despre creatorii de frumos utilitar. Cine sînt cei care elaborează linia modei? Care e pregătirea lor? Cum se documentează? Ce ne anunță pentru sezoanele viitoare? Și am plecat la Timișoara, orașul cu multe fabrici în domeniul industriei ușoare. Pantofii cu marca „Guban” sau „Filty” au ca adresă Timișoara. Lustrele și lampadarele ne vin din Timișoara. Poșetele „Modern” și pălăriile sînt produse la Timișoara. Stofele de mobilă ori garderoba nou-născuților se fabrică la Timișoara. Să discutăm deci cu creatorii din Timișoara.

Șiam că nu am pășit cu dreptul, poate că tocmai de aceea am făcut primul popas la fabrica de pălării.

## PĂLĂRIERII AU CUVINTUL ...

...dar mai întii întrebăm noi :

— Tovarășe director, aveți în față pe semnatarii mai multor articole critice la adresa pălăriilor pe care le produceți (directorul e netulburat, noi avem ușoare emoții). Putem să vă întrebăm o dată în plus, mai ales că acum avem posibilitatea de a obține un răspuns direct, verbal : de ce oare găsim cu atîta consecvență în magazine atîtea pălării de damă nereușite, cu o linie demodată, cu un colorit strident?

Tovarășul director Alexandru Iamrik — de altfel o persoană cît se poate de amabilă — nu e de acord cu noi : pălăriile i se par izbutite, la curent cu linia modei (și ne arată în acest sens — ce imprudentă ! — o revistă franțuzească de specialitate care nouă ni se pare însă a nu-i susține de loc demonstrația). Vine apoi cu argumente, cu cifre : planul de producție prevede anual 150 de modele noi de pălării — mult ! — ei produc uneori aproape dublu... gama cromatică ajunge la 30 de nuanțe... fetrul are 4-5 calități... Notăm conștiincios totul. Dar ne permitem o replică :

— După părerea noastră, în creație nu atît *cantitatea* are cuvîntul greu de spus. Nu cît, ci *ce* anume creezi. Mai ales că adeseori multe din aceste sute de modele „noi” sînt variații neînsemnate pe aceeași temă. Ca să vă facem însă pe plac, poftim, vă cerem o precizare cifrică. După cîte am înțeles, creați lunar 20-30 modele noi de pălării.

— Exact (o umbră de mîndrie — sobră — îi tremură în voce).

— Și cîți creatori aveți în fabrică?

Un moment de liniște. Apoi :

— Secția noastră de creație are patru oameni, între care două fete tinere ce învață abia acum meseria. Avem însă o creatoare foarte pricepută, o modistă cu o vechime de 30 de ani în meserie — se grăbește să adauge directorul. Ea creează de fapt modelele...

(Cîte 20-30 pe lună, remarcăm noi în minte. Ritm de-a dreptul copleșitor.)

— Așadar, de fapt aveți un singur creator.

De astă dată directorul e de acord cu noi. Și noi cu domnia sa : Elisabeta Rusu, creatoare de modele a fabricii, are multă bunăvoință și experiență, e înzestrată cu o neobo-

sită putere de muncă. Și totuși un singur creator nu ni se pare suficient pentru o fabrică de pălării.

Mai ales cînd e unica de acest fel din țară.

Mai ales cînd pălăria e în general un accesoriu pretențios, ce se armonizează anevoie cu particularitățile figurilor și deci este greu de produs — cu sorți de reușită totală — în serie largă.

Mai ales cînd nu se dispune de o suficient de variată gamă de garnituri — agrafe, nasturi, panglici (așa cum ni s-a spus la secția de creație), aceasta micșorînd posibilitatea de varietate a modelelor.

Mai ales cînd creatorii din diverse fabrici (de țesături, pantofi, pălării, poșete) nu s-au gîndit să se pună de acord pentru a lansa deodată linia și gama cromatică la modă...

## À PROPOS ...

Iată o idee venită à propos : cea a colaborării între fabrici pentru a pune de acord coloritul și linia modei la diversele componente ale ținutei vestimentare. Este o chestiune care — după părerea noastră — se află nemijlocit în mîna creatorilor. De astă dată, în mîna creatorilor din chiar aceeași fabrică : la „Modern” se produc și pantofi, și poșete (elemente ce se cer întotdeauna asortate) : pantofii „Filty”, pe care desigur îi cunoașteți. Convenabili ca preț și destul de confortabili. Se poate să fi remarcat și poșetele : unele din ele au personalitate...

Dar ideea de care vorbeam se pare că nu le-a venit și modelierilor de pantofi de damă (I. Hlan și A. Iost) și cel al poșetelor (A. Stürzinger), care nu s-au gîndit că ar fi nimerit să conlucreze pentru a stabili o armonizare a acestor accesorii. Poșetele se fac din P.V.C. imitînd pielea de crocodil ori boxul, din lucitor lac negru, alb, havan, roșu. Pantofii din piele mată maro, neagră, olive, albă. Greu de asortat unele cu altele !

— Da, s-ar putea să aveți dreptate — ne spune tînărul inginer-șef Nicolae Dănilă. N-ar strica, cred, ca Institutul de cercetări în pielărie și cauciuc să stabilească o cartelă comună de culori pentru pantofi, poșete și, eventual, mănuși (precizăm : mănușile se fac tot la Timișoara).

Dar oare pînă a primi sfaturile și hotărîrile unui institut central, nu s-ar fi putut porni în fabrică un început de armonizare coloristică, de stil, între aceste două importante accesorii vestimentare ? Întrebarea stăruie încă...

— Vă rugăm să pomeniți neapărat în articolul dv. despre o nemulțumire a noastră — intervine modelierul de poșete. Nu avem suficientă cataramă și închizătoare metalice, nu sîntem mulțumiți de mînerile și ramele pe care le avem. Poate că aceasta e una din cauzele pentru care poșetele noastre arată cîteodată sărăcăcioase.

Ii promitem că-i vom satisface rugămintea, cerînd adresa la care să fie trimise doleanțele. Le notăm : fabrica „Brateșul” din Galați și

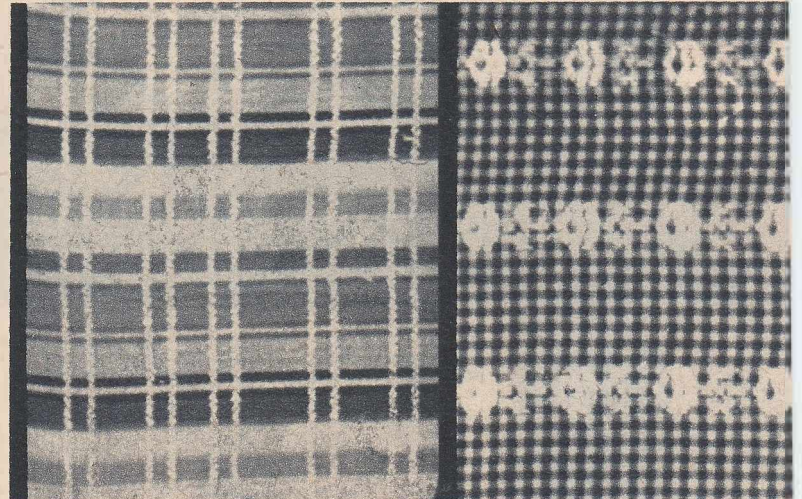
„Victoria” din... Timișoara. Oare nu s-ar fi putut rezolva această problemă local, fără a se mai lua via București ?

## ARTĂ + TEHNICĂ

Stăm de vorbă cu inginerul Gheorghe Deneș de la fabrica „Bumbacul”. Despre artă, spunem noi. Despre tehnică, pretinde dumnealui. Obiectele disputei stau în fața noastră și anulează de fapt disputa : sînt țesături de artă create cu ajutorul tehnicii. Produsele acestei întreprinderi timișorene sînt de foarte bună calitate (rezistente, la-

creatorii trebuie să fie în primul rînd tehnicieni : și sînt. Inginerul Gheorghe Deneș, ajutat de tehniciana Ursula Ber, conduce secția care realizează anual 110-120 modele în cîte 7-8 poziții coloristice fiecare. Dar oare unde se termină — în meseria aceasta — tehnica unde începe imperiul artelor decorative ?

Inginerul Deneș ne face elogii bumbacului : este, în momentul de față, unul din cele mai prețuite materiale pe piața mondială. Cel din care se fac țesăturile fabricii e cîo calitate excelentă, are un lucinobil — sporit prin posibilitățile actuale de finisare — și, firește

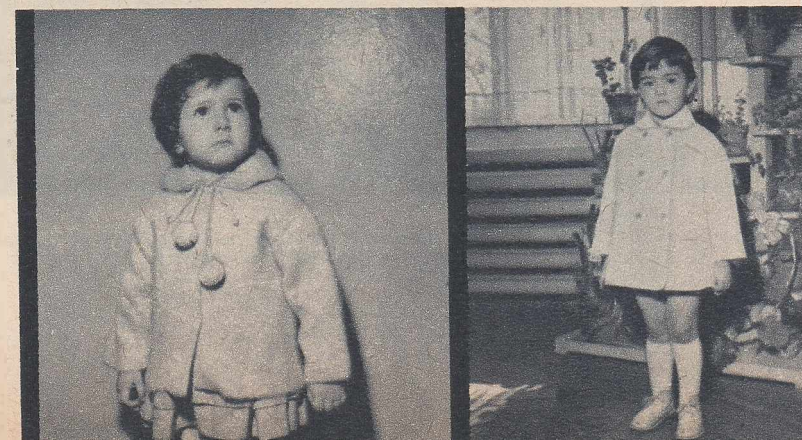


vabile, cu un colorit ferm, nedecolorabil) și oferă într-adevăr satisfacții estetice : ați văzut fără îndoială în vitrine acele țesături din bumbac fin, mercerizat, în contexturi diferite, de la clasicele pepit și carouri la cele care au preluat modelele de pe broderii, dantele și cusături naționale, într-o varietate și o armonie coloristică cu adevărat surprinzătoare. Nouă ni se pare că aici a intervenit mîna artistului. Inginerul ține să ne asigure (ciudată modestie !) că e o simplă treabă de tehnician, că totul depinde de fapt de felul cum se combină, cum se leagă firele în război. Dacă ține neapărat, îi dăm dreptate : la țesăturile din bumbac,

bătrînele sale însușiri de lavabilitate și rezistență. Din cotton satin se fac la ora actuală elegante ținute de ocazie, din cottonade se fac cele mai multe din piesele vestimentare pentru vară.

— Și ce noutăți anunță contexturile și coloritul modern ?

Inginerul Deneș ne arată cîteva cataloage cu mostre. Străine și românești. Să renunțăm noi la modalități : multe din țesăturile produse la „Bumbacul” sînt efectiv mai frumoase, mai de calitate ca cele străine... Reținem caracteristicile modei noi : țesături mai pline, cu fir în relief (în genul șantungului), materiale pepit combinate cu flori sa







Iată câteva din pălăriile produse de fabrica timisoreană. Să recunoaștem primelor trei linia modernă, tinerească, nu lipsită de eleganță; din păcate, însă, întâlnești mai des prin vitrine pălării de felul celorlalte trei fără bor, cu cloșul sărac, „împodobite” cu cîte un mic plu sau bentiță care nu reușesc de loc să le înfrumusezeze.

forme geometrice, contexturi spumoase, care imită dantelele.

#### DACĂ VREȚI SĂ INNOȚI INTERIORUL CASEI ...

La poarta „Artei textile” am ciocănit cu inima ușor strînsă. Aici, la „Arta textilă”, se produce stofă de mobilă. Stofa de mobilă care ne-a nemulțumit atîția ani: prin inerție, prin conservatorism. Ani de zile ni s-au oferit aceleași stoffe cu desene florale pompoase, încărcate, cu arabescuri înghesuite, în aceleași nuanțe sărace de bej, bordo și albatru. Ce vom afla oare nou de la și despre creatorii din fabrică?

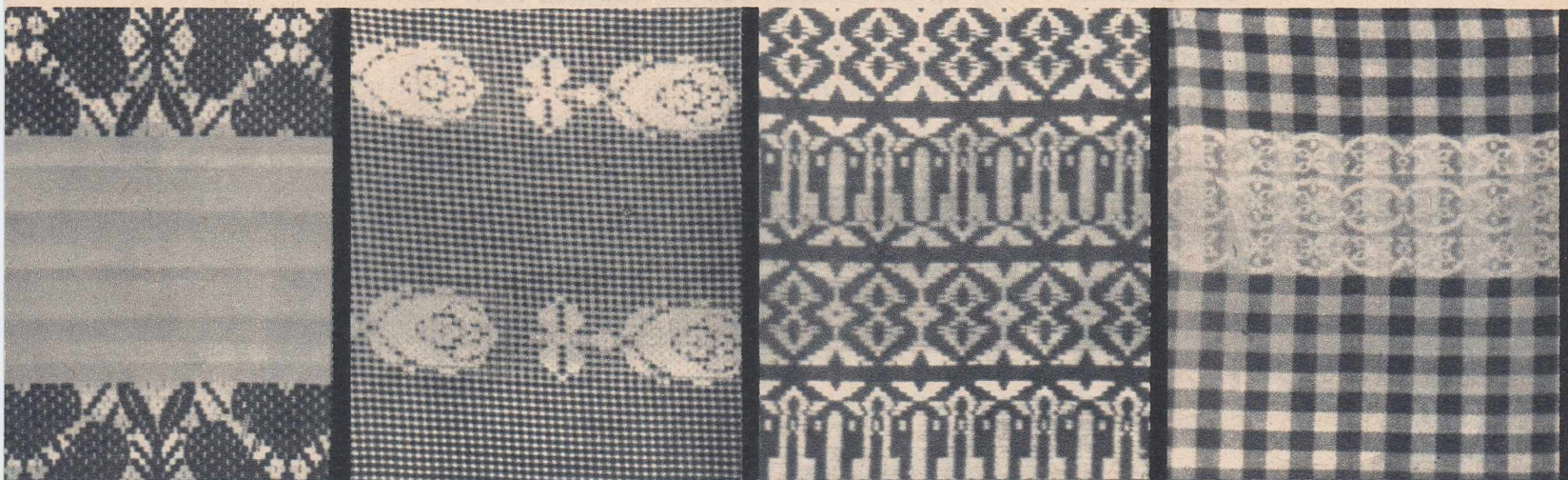
mai mari cantități de stofă pentru mobila ce o produce în fabricile sale. Aici a intervenit se pare o schimbare de optică — binevenită! — care se reflectă în comenzile făcute „Artei textile” și care, sperăm noi, se va reflecta tot mai vizibil și în înfățișarea mobilelor tapisate din magazine.

Așadar, pictorița Eva Winter și tehnicianul Gheorghe Klein ne prezintă mostrele celor 10 noi modele care se vor produce anul acesta. E în primul rînd un vizibil spor al calității: țesute din bumbac, lînă și melană, din viscoză și rolan, stoffele acestea sînt mult mai rezistente, au un desen cu o ritmici-

#### ÎN LOC DE CONCLUZII

Ne-am oprit în raidul nostru anchetă prin fabricile timisorene și la „1 Iunie”, fabrica care se ocupă de ținuta vestimentară a celor mai tineri pămînteni. Oricît ar părea de nepretențioși în materie de eleganță, sugarii și frații lor puțin mai vîrstnici dau foarte multe probleme creatorilor de modele, care — să notăm și aici cîteva cifre — au realizat, numai pentru semestrul I, 8 contexturi noi de tricotațe și 50 de modele de hăinuțe. Ne-am oprit, rezervîndu-ne timp mai îndelungat (dat fiind numeroasele sale secții) și în polivalenta fabrică „Victoria”; se

esențială a calității — ni se pare prin urmare că rămîne deschisă. Larg deschisă. Sarcinile trasate de partid pentru ridicarea nivelului calitativ al producției în toate ramurile economiei naționale și exigențele mereu sporite ale consumatorilor cer o tot mai strînsă legătură între creația artistică și cea industrială. E nevoie de pregătirea unor cadre calificate, pentru crearea acestor forme și produse industriale de uz cotidian. Acolo unde absolvenții institutelor de arte plastice își spun cuvîntul — și e vorba mai ales de fabricile ce produc țesături imprimate — rezultatul este vizibil, mărfurile au în-



Deși nu prea fotogenice cînd sînt reproduse în mic și în alb-negru, cotonadele fabricate la „Bumbacul” își demonstrează totuși și în această formă frumusețea și originalitatea contexturilor.

Aici, la „Arta textilă”, am avut cîteva surprize foarte plăcute. Prima, cu privire la componența colectivului de creație: aici am aflat, în sfîrșit, un absolvent al Institutului de arte plastice. Și tot aici am descoperit că ceea ce găsim de obicei prin magazine — ca baloturi de stofă — este cu mult sub calitatea produselor actuale ale fabricii. Faptul acesta exprimă poate și cunoscuta rezervă a lucrătorilor din comerț (mai ales a celor din sectorul de mobilă!) față de lucrurile mai noi, mai îndrăznețe. Beneficiarul principal al „Artei textile” este însă Ministerul Economiei Forestiere care consumă — în mod firesc — cele

tate largă, generoasă, au textura în relief sau un caracter lînos, cu structura deasă și elastică, ori nopouri și bucleuri care apar la suprafață, au desene discrete și rare ca niște virgule sau dungi ușor vibrante; iar coloritul nu izbește prin contraste puternice ci, dimpotrivă, e liniștitor prin nuanțele sale ușor incerte — olive, bronz, gri, culoarea vișinei putrede... Și, totuși, în fabrică continuă să se producă, cu o perseverență demnă de o cauză mai bună, vetustul Amur, mătasea pretențioasă și obositor înflorată, în vîrstă de peste 20 de ani, bătrîna „Eroică”, „Plutarul”, „Boema”. De ce oare?

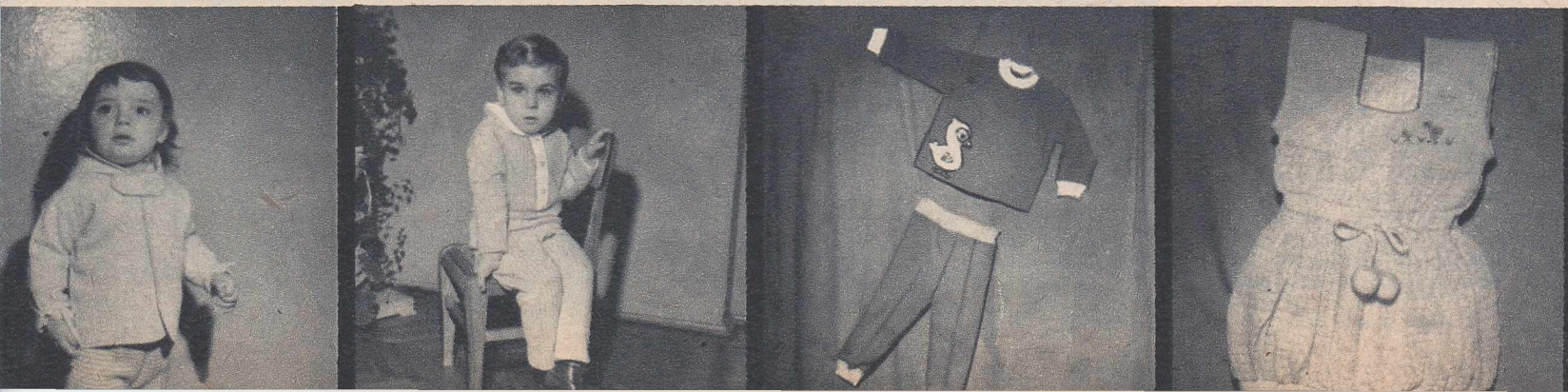
produc aici cunoscuții pantofi cu marca „Guban” și diferitele tipuri de lămpi, foliile din material plastic pentru fulgarine și fețe de mese, imitațiile sintetice de piele pentru marochinărie și accesorii metalice pentru poșete. Dar asupra acestei fabrici cu un profil atît de variat vom reveni altă dată...

Cum ni s-a înfățișat deci, în mare, situația secțiilor de creație din aceste fabrici? Există, în mai fiecare fabrică, cîte un creator-doi pricepuți. Unii cu talent. Alții cu experiență. Mulți cu bunăvoință. Alții netrecînd de treapta meșteșugului de atelier. Problema creației de modele — văzută ca o componentă

susiri superioare. Dar pregătirea pe care studenții o primesc în cadrul Facultății de arte decorative a institutului nu depășește sfera textilelor imprimate și a ceramicii. Sînt însă atîtea alte sectoare — și de cîteva am pomenit și în însemnările de față — care așteaptă intervenția calificată, bunul gust și mîna sigură a creatorilor de specialitate. Asupra pregătirii acestora ar trebui poate să mediteze împreună Ministerul Industriei Ușoare — și desigur și alte ministere interesate — cît și Ministerul Învățămîntului.

Sanda FAUR  
Fotografii de S. STEINER

Pentru cei mai tineri cetățeni, fabrica „1 Iunie” se străduiește să tricoteze hăinuțe cît mai frumoase, vesele și comode.





# Zahărul în lume, azi și odinioară

Pe glob se produc în fiecare an aproximativ 55 miliarde kg zahăr — un tren fantastic alcătuit din peste 5 milioane de vagoane. Dacă toți cei peste 3 miliarde de locuitori ai planetei ar avea acces la conținutul trenului cu zahăr, fiecare dintre ei ar putea consuma aproximativ 18 kg pe an. Dar, ca altele alte dulceți ale lumii, în lumea capitalistă zahărul este împărțit extrem de inegal între oameni. Dacă fiecare nord-american \*) consuma anual 40 kg de zahăr, un locuitor al Africii nu consuma în același răstimp decât 11 kg, un indonezian sau un filipinez doar 7... În țările dominate de capital, înainte de a da dulceață tuturor, zahărul trebuie să dea profit unora. Înainte de a deveni savoare, zahărul e marfă...

Recoltarea trestiei de zahăr în insula Jamaica.

Poate părea ciudată evoluția zahărului pe pământ. E ca ascensiunea spectaculoasă a unei vedete căreia lumea îi descoperă dintr-o dată virtuți fabuloase. Azi fabricile de pe întreg globul produc 55 miliarde kg zahăr anual. Dar nu sînt decât 25 de ani de cînd această producție reprezenta exact jumătate — 27 miliarde kg — în timp ce acum 50 de ani, în 1915, producția mondială nu depășea 18 miliarde kg.

Cererea de zahăr a crescut pe măsură ce oamenii au făcut cunoștință cu calitățile sale, cu puterea sa energetică.

Astfel :

1 kg legume = 330 calorii;  
1 kg lapte smîntînit = 400 calorii;  
1 kg carne de vacă = 1.500 calorii;  
1 kg piine albă = 2.400 calorii;

in timp ce :

1 kg zahăr = 3.920 calorii.

Să fie cristalul de zahăr alimentul ideal, care rezolvă nevoile energetice ale organismului omenesc ? În ultimul deceniu din ce în ce mai mulți specialiști în boli de nutriție avertizează asupra primejdiei pe care o implică consumul prea mare de zahăr (mai ales la oamenii trecuți de 40-45 de ani). Profesorul englez John Youtkin a cercetat îndeaproape, la 70 de oameni, consumul de zahăr și consecințele acestuia. A reieșit că sufereau de afecțiuni vasculare tocmai aceia care consumau o cantitate mai mare de zahăr, în medie 132 grame pe zi. Cei care consumau numai 71 de grame în același răstimp nu prezentau asemenea simptome. Pe baza acestei observații și a multor alora, profesorul englez a pus zahărul în ecuație. Între dulceața din ceaiuri, cafele, prăjituri, ciocolată, bomboane și ateroscleroză — a conchis acesta — există aceeași legătură cu cea dintre substanțele nocive din țigară și cancerul pulmonar. În consecință, reclamele care recomandă consumul



\*) Datele se referă la anul 1962.



de dulciuri fără rezerve ar mai trebui poate revăzute.

În fond ce este zahărul? Chimistii au denumit substanța cu gust dulce, care se obține din trestie și sfeclă, *hidrați de carbon*, deoarece reprezintă o combinație naturală între carbon și apă, produsă prin intermediul fotosintezei. Până acum oamenii n-au reușit să obțină zahărul în afara procesului ce se petrece în plante. Zaharina — rod al ingeniozității chimiștilor — deși este de 300 de ori mai dulce decât zahărul, nu are nici una din caracteristicile energetice ale acestuia.

### TRESTIA-MINUNE

Spre deosebire de alte alimente — carnea, laptele, cerealele, fructele — a căror istorie se confundă cu cea a omenirii, zahărul este de proveniență mai recentă. Cei vechi nu cunoșteau altă dulceață decât cea a mierei. Pentru a-și prepara ambrozia și nectarul, hrana și băutura nemuririi, zeii înșiși depindeau de albine... Dar în timp ce peste cerul Europei zeii își căutau viața veșnică în miere, sub cerul Asiei creșteau plantele care aveau să aducă cândva zahărul în casa oricărui muritor...

Ajungând acum 2200 de ani în India, soldații lui Alexandru Macedon aveau să vadă cu mirare copii sugînd cu plăcere niște bucați de trestie. Gustînd-o, soldații au constatat cu uimire că trestia are gustul dulce. Din India, trestia-minune e adusă la curțile boșailor califi, unde consumul de zahăr e considerat ca o manifestare a luxului celui mai rafinat.

Meritul de a fi realizat cele dinții instalații pentru obținerea cristalelor de zahăr revine arabilor și persilor, care prelucrau încă din secolul al VIII-lea trestia ce creștea în văile fluviilor Tigru și Eufrat. Arabii numeau substanța dulce „șakar“, iar persii, „suckar“...

Croindu-și drum spre apus, trestia de zahăr apare în plantații destul de însemnate în nordul Africii și chiar în Europa. După descoperirea Americii, încă în a doua călătorie a lui Cristofor Columb, în pragul secolului al XVI-lea, trestia de zahăr trece oceanul și se răspîndește în Mexic, în insulele Antile, în America de Sud. Așadar, încă înainte de a da Europei porumbul, America primise din partea acesteia trestia de zahăr.

### „BETA VULGARIS“ ÎN ATENȚIA OMENIRII

Între timp consumul de zahăr în lume crește de la an la an. De vine din ce în ce mai limpede că trestia de zahăr nu mai e în măsură să acopere nici cererile mereu sporite pe piața mondială, nici pretențiile de ciștig, și ele mereu sporite, ale stăpînilor de plantații și ale negustorilor.

Era în 1747 cînd, în Germania, după cercetări îndelungate și epuizante, profesorul Margraaf a obținut în laboratorul său o importantă victorie în urma căreia „Beta vulgaris“ — sfecla obișnuită — s-a văzut deodată înnoibilă: rădăcina ei conținea zahăr care nu se deosebea cu nimic de cel extras din trestie.

Timp de 50 de ani rezultatele obținute în laborator de Margraaf aveau să rămînă nevalorificate. Abia în 1802 un discipol al său, Achard, inaugurează prima fabrică de zahăr din sfeclă la Cunern, în Silezia. Începuturile au fost grele și mulți au fost cei care și-au manifestat scepticismul față de viitorul noii industrii. În adevăr, nepregătită în-deajuns pentru trecerea de la starea



„Atitudinea Washingtonului își găsește explicația în mod clar și în interesele economice — scrie ziarul vest-german «Frankfurter Rundschau», referindu-se la evenimentele recente din Republica Dominicană. Aici se află nu numai instalații de producție de origine americană, ci și uriașe investiții de capital particular”. Printre acestea — și cele 20 milioane dolari investiți în industria zahărului. În fotografie: aspect dintr-un depozit de zahăr din Republica Dominicană.

de „vulgaris“ la aceea de plantă folositoare omului, prelucrată cu mijloace rudimentare, sfecla dădea un procent mic de zahăr: 1-5%. Într-un an întreg, fabrica lui Achard n-a reușit să furnizeze decât 4.500 kg zahăr...

### SĂ FIE NAPOLEON DE VINĂ!

Și poate că eforturile ar fi fost părăsite, în orice caz amnate, dacă n-ar fi intervenit Napoleon Bonaparte...

Aflîndu-se în război cu Anglia și vrînd să pună piedici comerțului acesteia cu țările Europei, Napoleon a organizat blocusul continental. Corăbiile britanice, împiedicate să ajungă la țărmurile europene, erau în același timp puse în imposibilitate să aducă zahărul din coloniile de peste ocean.

Europa a început să simtă o teribilă foame de zahăr. Oamenii și-au adus atunci aminte de experiențele lui Margraaf, de fabrica lui Achard. Specialiștii au pornit să se ocupe de selecționarea sfeclei de zahăr, de crearea unor noi soiuri cu un procent de zaharoză mai ridicat. Mașinile de separare a zeturilor, de filtrare, de evaporare sînt perfecționate. În scurt timp, datorită extinderii producției de zahăr din sfeclă, Europa a reușit să nu mai depindă de zahărul colonial. În 1830 Franța dispunea de 30 de fabrici,

care livrau pieței cîteva milioane kilograme de zahăr. Curînd și Germania își pune pe picioare propria ei industrie de zahăr. Dacă pînă la războiul franco-prusac de la 1870 Franța își asigurase în acest domeniu prioritatea în rîndul țărilor europene, după încheierea războiului primul loc revine Germaniei. În ciuda dificultăților, culturile de sfeclă de zahăr încep să se extindă în Țările de Jos, în Austria, Danemarca, Italia, Rusia. În mijlocul culturilor își înalță siluetele lor masive tot mai multe fabrici de zahăr.

### O DATĂ CU FIECARE BUCĂȚICĂ DE ZAHĂR...

Anglia — cu marile ei resurse de trestie din colonii — nu vede cu ochi buni extinderea producției de sfeclă de zahăr în Europa. În 1902 guvernul britanic obține încheierea așa-numitei Convenții de la Bruxelles, la care participă o serie de țări europene. Scopul convenției era de a reglementa prețul zahărului între țările producătoare. Convenția își întrerupe însă activitatea în revărsarea de foc a primului război mondial.

O dată cu celelalte ramuri economice, industria zahărului din lumea capitalistă a cunoscut zguduiri crizelor din anii 1929-1933: scăderea cererii, sporirea stocurilor, prăbușirea prețurilor.

O convenție de inspirație americană încearcă între cele două răz-

boaie să ridice prețul zahărului pe calea reducerii producției și limitării exportului. Dar, în loc să le atenueze, convenția nu face decât să accentueze și mai mult contradicțiile dintre țările producătoare de zahăr... Anul 1937 vede născîndu-se o nouă convenție a zahărului între 18 țări exportatoare, inclusiv U.R.S.S., și 4 țări importatoare: S.U.A., Anglia, India, China. Pentru supravegherea aplicării clauzelor și a cotelor de import și export prevăzute în această convenție a fost creat Consiliul Mondial al Zahărului. Consiliul și-a încetat existența în anii celui de-al doilea război mondial.

Producția și distribuția zahărului pun probleme complexe și lumii postbelice.

Nu demult a avut loc la Washington o conferință consacrată problemei zahărului. Cu acest prilej au fost scoase în evidență încă o dată nemulțumirile țărilor Americii Latine în legătură cu politica pe care monopolurile nord-americane o duc în problema zahărului.

Este vorba de faptul că aceste state culeg astăzi roadele prea puțin dulci ale dependenței lor de S.U.A. Pentru a avea la îndemînă o sursă ieftină de zahăr, S.U.A. au stimulat în țările latino-americane extinderea culturilor mult peste nevoile normale de consum intern și de export. Acesta a fost de altfel procesul în cursul

(Continuare în pag. 10)



# Zahărul în lume, azi și odinioară

căruia au luat ființă — în zona Antilelor mai ales — adevărate „fări de zahăr”. Este edificator exemplul insulei Jamaica, unde la o suprafață de 11.424 km p 50.000 ha sînt cultivate cu trestie de zahăr. Cu toate acestea — după cum s-a subliniat în cadrul conferinței de la Washington — importul de zahăr al S.U.A. din țările Americii Latine se menține scăzut, producîndu-le mari deficite.

Criza zahărului ascute conflictele economice și sociale existente în țările Americii Latine. Astfel, în statul Trinidad-Tobago a avut loc o grevă a 50.000 de muncitori amenințați de șomaj ca urmare a faptului că numeroase fabrici de zahăr au fost închise din cauza scăderii cererii de export. Greve ale zahărului au avut loc recent în Peru, precum și în alte țări în care zahărul ar putea însemna dulceață, dar nu înseamnă decât amărăciune...

Probleme ale zahărului — prețuri comune, un regulament al organizării pieței, norme în legătură cu suprafețele cultivate cu sfeclă de zahăr în fiecare țară — formează de asemenea obiectul unor serioase divergențe între cele șase țări europene, membre ale Pieței comune.

## ZAHĂRUL, ACEASTĂ RARITATE...

A existat o vreme în care și țara noastră a cunoscut amărăciunile zahărului. Aceasta însă nu datorită unei producții prea mari, ci dimpotrivă...

În anii dintre cele două războaie, România apărea în statisticile mondiale cu o producție de zahăr foarte redusă.

Inceputurile industriei zahărului în România se leagă de numele savantului P. S. Aurelian, mai târziu președinte al Academiei Române. În 1863 el a făcut pe terenurile Școlii de agricultură din Herăstrău — al cărei director era — primele încercări de a cultiva sfecla de zahăr. Rezultatele mai mult decît încurajatoare au stîrnit un viu interes. Un grup de moșieri ieșeni reuniți în societatea „Albina” cer în 1871 guvernului autorizația (neomișînd să pretindă și avantajele respective) pentru construirea unei fabrici. Autorizația (și avantajele) o dată obținute, se apelează la un grup industrial italian, care construiește în 1875 prima fabrică de zahăr în România, la Sascut. În anul 1876 ia ființă „Société anonyme sucrière roumaine de Chitila” — înzestrată cu fabrica respectivă. „Anonimatul” n-a împiedicat însă pe nimeni să știe că societatea, ca și fabrica, aparțin prințului Nicolae Bibescu și magnatului belgian Emile Halot...

Cele două fabrici — Sascut și Chitila — încelesc. De altfel, în 1882 prima fabrica din Sascut, își încetează producția, în timp ce cea de-a doua trece în mîna unor proprietari olandezi, care o predau apoi unui consorțiu german.

„Chestiunea zahărului” face obiectul multor dezbateri parlamentare,

a aranjamentelor între diferite grupuri financiare și industriale interesate, a presiunilor exercitate asupra guvernelor pentru a smulge, sub formă de „stimulente”, avantaje care în ultimă instanță se răsfrîngeau negativ asupra bugetului statului.

În 1904 proprietarii de fabrici din România constituie cartelul zahărului. Doi ani mai târziu membrii cartelului au toate motivele să respire liniștiți: ei obțin de la guvern garanția că acesta nu va acorda timp de 8 ani (pînă în 1912) avantaje curente nici unei fabrici noi ce se va construi în țară. Îndepărtarea oricărei perspective de concurență reprezenta o chestiune vitală pentru cartel.

În anii de după 1900 producția de zahăr în România a început să depășească sensibil consumul. Se întîmplase ceea ce se întîmplă de obicei în asemenea cazuri în țările capitaliste. Fabricanții se grăbiseră să-și plaseze banii într-o industrie care promitea câștiguri rapide și grase, dar sporirea producției n-a fost însoțită de o creștere corespunzătoare a puterii de cumpărare a maselor. Orașele și îndeosebi satetele consumau extrem de puțin zahăr, deoarece prețul lui continua să fie ridicat. Consumul de zahăr în România rămînea printre cele mai scăzute.

Adevăratul echilibru între producția și consumul de zahăr în România s-a stabilit de-abia în anii noștri. Datorită măsurilor luate de partid și guvern, au fost sporite suprafețele însămînțate cu sfeclă de zahăr, au fost modernizate fabricile existente și s-au construit altele noi. În scurt timp moștenirea grea lăsată de război a putut fi lichidată. Față de 25.600 ha, media însămînțată cu sfeclă de zahăr între anii 1934 și 1938, suprafața însămînțată în anii 1961-1963 a fost de 6 ori mai mare — 168.400 ha. Cele 349.000.000 kg zahăr ale anului 1964 au asigurat necesarul consumului intern.

În trecut statisticile menționau numele României printre ultimii producători de zahăr ai lumii. Azi în aceste statistici România stă înaintea unor țări cu tradiție în producția zahărului, ca Austria, Danemarca sau Suedia.

★

Există astăzi în lume peste 70 de țări producătoare de zahăr, printre care Cuba (peste 5 miliarde kg anual), U.R.S.S. (aproape 4 miliarde kg), Brazilia (3 miliarde kg), Mexic, Indonezia și Argentina (peste 1 miliard kg), R. P. Chineză (aproape 1,5 miliarde kg), India (aproape 3 miliarde kg), S.U.A. (aproape 6,5 miliarde kg).

Expertii au calculat că sporirea consumului de zahăr se ridică la 2 miliarde kg în fiecare an. Ținînd seama de creșterea populației, se apreciază că spre 1975 cererea mondială va fi de 100 miliarde kg anual. Un tren fantastic de 100 milioane de vagoane încărcate cu zahăr...

Radu ȚULESCU

## COPERTA NOASTRĂ



## DE ZIUA LOR

de Eugen FRUNZĂ

Oare mi-ai reproșat, cititorule, dramul de poezie cu care te întîmpin uneori din textul meu să-l zicem publicistic? Oare mi-ai cere, în cazul de față, un supliment la coperta mai puțin lirică?

Te invit atunci să-ți privești copilul. Pe al tău, dacă-l ai; pe al vecinului; pe al oricui. Privește-l atînc în ochi, în dimineața de azur a vîrstei. Și dacă poți, jură că nu te-ai prefăcut subit în cîntec. Însă dacă simți într-adevăr miraculoasa transformare, atunci îngăduie-mi și mie să cînt.

Să cîntăm împreună această vreme a noastră cu atîtea visuri și leagăne. Albe, albastre, portocalii, mulate în toate culorile din văzduh și din inimă.

Să cîntăm această țară a noastră cu atîtea vetre fierbinți și izvoare limpezi, cu cocori de oțel

și de piatră vie, întemelați din truda omului.

Aici copiii se nasc spre libertate. Aici, de la primii lor pași, copăcel-copăcel, ei învață mersul drept și demn al stăpînitorilor. Aici soarta lor nu e scrisă în zodie, ci în istoria cea nouă a poporului care-și împlinește năzuințele de fericire și frumos.

Privesc și eu, nu o dată, la joaca lor zgloble și le ascult glasul de argint. Mă închipui neori la o răscruce a tuturor drumurilor și îl văd cum se răsfrîcă către școlile de pretutindeni. Sînt atîtea cadre și ghiozdane în țara noastră!

Îi zăresc aplecați asupra manualelor primite în dar și dintre genele lor îmi suride primăvara.

Însoțesc și eu, cu gîndul, în atîtea drumeții, sus, în creștetul nins al munților, jos, prin zăvoale cu sălcii duloaase, pe țărmul mării, lingă hamacul de aur al soarelui.

Îi petrec prin orașele adolescente, pe sub bolți de curînd arcuțite, în lăcașuri străvechi de artă și în cetăți moderne ale industriei.

Da, peste tot flutură cravatele stacojii, zuluții de zefir și mătasă. Pretutindeni joacă mlîniile lor albe, fragede, întinse către zări și piscuri.

În neîmplinirea trupului lor e un semn de dincoace de noi și de azi. Ei sînt începutul celor viitoare. Ei vin să moștenească veacurile. Și zestrea ce le-o dăm e a singelui vrăjit ce arde pe toate comorile muncii. Ei vor lua în primire și cerul și pămîntul, și visul și steagul nostru comunist. Ei vor duce mai departe cel mai omenesc dintre zboruri.

De aceea risul lor e un tezaur sfînt și îl ocrotim cu întreaga noastră ființă.

Veniți, oameni, voi, care abia începeți a fi, neastîmpăraților cu ochi dilatați de basmul lumii, veniți și învățați marea dragoste, dibăcia mlîni, cutezanța gîndului!

De sărbătoarea voastră am cules o floare de mai și, sărutînd-o cu inima, v-o așez sfîos, în zorii zilei, lingă frunte.

Fotografie de F. BRANDUR UP

## Microfoileton

# ACASĂ LA VASILESCU

Am acceptat cu mare entuziasm invitația bunului meu amic Vasilescu și, cum nu știam ce-l lipsește în gospodărie, i-am spus la telefon că darul de casă nouă îl voi face a doua zi. Intrat în apartamentul lui, m-a cuprins un sentiment pios.

— Te rog să mă leriți, Vasilescule, n-am știut. Nu mi-ai spus nimic, ai păstrat discret... Înțeleg, în asemenea momente...

— Adică ce vrei să spui?

— Văd peste tot, culoarea asta, care...

— A, nu, dragă! Slavă domnului. De la bunica mea, acum treizeci de ani, n-a mai decedat nimeni...

— Atunci?

— Sînt vase, dragul meu, olărie meagră. E plin orașul. Am cumpărat și eu...

Pe masă, pe șifonier, în hol, și de diverse dimensiuni, negre, mai groase, mai lungi, mai ovale, citeva scrumiere etc.

— Pasărea aceea de pe televizor e barză?

— E adevărat, are un picior cam lung. Știi... sîrma n-a fost bine tăiată. De fapt e o rîndunică.

— Așa colorată?

— Le-au vopsit și ei, modern. Culori din tub. Nu se mai amestecă. Probabil că le-au rămas verdele și galbenul.

— Penele par să fie de gîscă...

— Nu par, chiar sînt.

— Păi cum vine asta? Rîndunică cu pene de gîscă!

— Folosesc rezervele interne. Probabil că responsabil și-a cumpărat o gîscă. Ce să facă cu penele? Să le arunce? Le-a valorificat.

— Și bucata asta de lemn, înstruțită, pare să aibă desenat pe ea un cap de om.

— Ei și tu: cap de om! Incult ești, dragul meu. E Eminescu. Marele nostru poet. La steua care-a răsărit...

— Da, ai și tu dreptate. Are plete. Îmi place pasiunea ta pentru amănunte. Astea dau farmec și intimitate unui apartament. Tu ai rude la abator?

— Ce-ți veni?

— Văd niște coarne. Coarne adevărate.

— E o lampă, domnule. O lampă de pat. Ultima modă.

— Și nu te simți stînjețit cu ele, pe nopțieră? N-ai impresia că...?

— Ce-s aluziile astea deplasate? Te știam cu umor subțire!

— Iartă-mă, te rog. N-am vrut să te jignesc. Dar de cîte ori văd coarne...

— Ascultă, dragul meu, spuneai că vrei să vezi cum sînt instalat și după aceea să hotărăști ce-mi aduci la casă nouă. Dacă vrei să-mi faci plăcerea, cumpără-mi ceva de la un magazin de artizanat. De acolo sînt toate cite le vezi. N-aș vrea să-mi stric ambianța.

A doua zi am aflat că Vasilescu fusese de curînd numit consilier artistic la UCECOM. Isteț băiat. De-ala mă trimitea la artizanat. Să-l fac reclamă. M-am înființat la Vasilescu cu cadoul promis. I-am luat niște trandafiri din hirtie gofrată și o jărancă cu gene à la Brigitte Bardot și cofatură montantă. Ca să nu-i stric ambianța.

— Ei, așa da! Ai început și tu să te mai gîfulești. Ține legătura cu UCECOM-ul.

C. N. CONSTANTINIU



# prolog la o mare întâlnire (II)

## **O ACTIVITATE PASIONANTĂ — UN DOMENIU CU LARGI PERSPECTIVE: MECANIZAREA AGRICULTURII**

**Ing. Ion ȘULEA, șeful laboratorului  
de mecanizare a lucrărilor solului  
din Institutul de cercetări de meca-  
nizare a agriculturii.**

Alături de celelalte ramuri ale economiei naționale, agricultura deschide și ea, în condițiile țării noastre, mari posibilități de creație și afirmare a tuturor lucrătorilor ei și îndeosebi cadrelor de specialiști din diferite sectoare de producție și cercetare.

Munca în acest domeniu îmbrățișează multe aspecte. În rindurile care urmează vreau să mă refer numai la unul singur: mecanizarea procesului de producție agricolă, care a avut și continuă să aibă un rol hotărâtor, perspective nelimitate de largire și perfecționare.

Mecanizatorii din agricultură, tractoriști, tehnicieni și ingineri mecanici agricoli, au satisfacția deosebită de a mînuși astăzi zeci de mii de tractoare, mașini și instalații de înaltă tehnicitate și cu un randament ridicat. Este suficient să ne gândim că în unele sectoare ale agriculturii, cum este spre exemplu cultura cerealelor, sînt mecanizate mai toate lucrările, iar în celelalte sectoare nu poate fi astăzi concepută desfășurarea procesului de producție fără sprijinul mecanizatorilor.

Un rol deosebit îl au inginerii mecanici agricoli, a căror activitate tehnico-organizatorică reprezintă un fel de sistem nervos.

O altă parte a inginerilor, specializați în probleme de mecanică agricolă, lucrează în uzinele

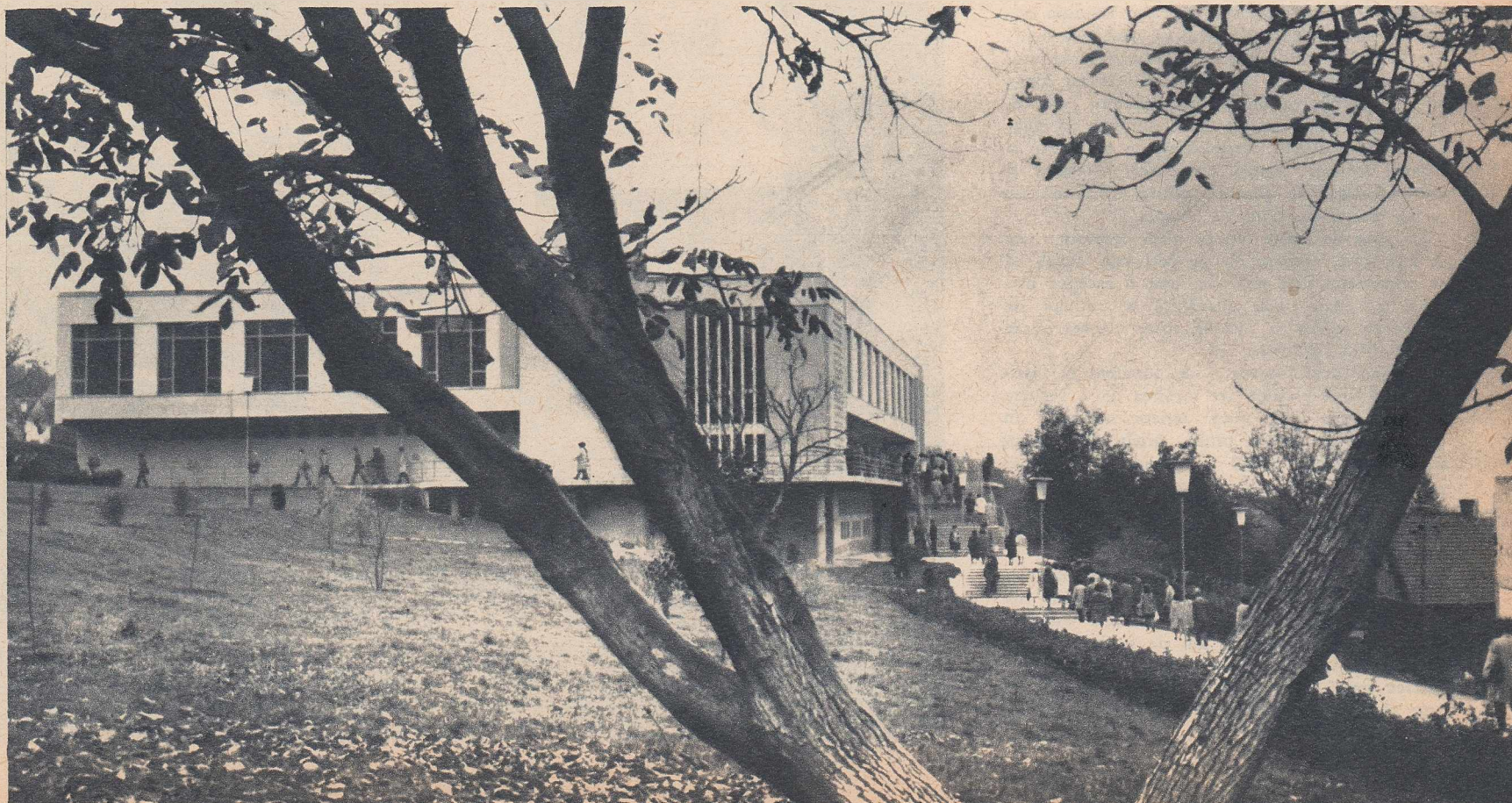
constructoare de mașini, în sectoare de proiectare sau de execuție, contribuind efectiv la realizarea diferitelor tipuri de utilaje al căror număr a crescut an de an, determinînd extinderea rapidă a gradului de mecanizare din agricultură.

În strînsă legătură atît cu sectorul construcțiilor de mașini cît și cu cel al unităților de producție agricolă, lucrează inginerii și tehnicienii mecanici agricoli din cadrul institutelor de cercetări, de proiectare și de încercări a tractoarelor și mașinilor, precum și din rețeaua de stațiuni agricole experimentale.

În toate sectoarele legate de activitatea mecanizatorilor, rezolvarea problemelor presupune o îmbinare strînsă a cunoștințelor din cele mai diferite ramuri ale științei și tehnicii, cum sînt mecanica, organele de mașini, tehnologia materialelor, termodinamica, electricitatea, chimia etc. pe de o parte, iar pe de altă parte a cunoștințelor legate de viața plantelor și a animalelor, de particularitățile pedoclimatice ale regiunilor țării, care determină și metodele agrotehnice cele mai propice fiecăreia din ele. Datorită acestor caracteristici, munca mecanicilor agricoli abordează aspecte dintre cele mai variate, care dau cîmp liber de acțiune inițiativei lor creatoare.

(Continuare în pag. 12)

Cantina Complexului studențesc  
de la Cluj.





# prolog la o mare întilnire

## PENTRU CEI CE VOR SĂ-ȘI ALEAGĂ PROFESIUNI ARTISTICE

Paul CONSTANTIN, conferențiar  
universitar

Dacă alegerea profesiei este, în general, o treabă foarte dificilă, hotărîrea unui tînr de a se dedica artelor, trebuie cumpănită cu atît mai serios. Aci „vocația” presupune o sferă de aptitudini incomparabil mai amplă și mai complexă decît în cele mai multe îndeletniciri omenești.

Profesiunile artistice cer talent. Numai că talentul pentru ceea ce numim „artele frumoase” reprezintă un ansamblu de însușiri mult mai variat și mai bogat decît se crede de obicei. Mai întîi, talentul nu constă doar din capacitatea nativă de a observa și a reproduce — oricît de exact — forme și culori din mediul înconjurător, ci, mai ales, din simțul echilibrului formelor și cel al armoniei culorilor, din fantezie și inventivitate și din încă foarte multe alte elemente care compun acea capacitate superioară pe care o posedă artistul, de a transmite spectatorului, prin intermediul frumósului, o multitudine de sentimente și idei.

Fără îndoială că nu există un tip unic de talent plastic, ci tot atîtea feluri de talente cît de variate sînt structurile temperamentale și intelectuale ale fiecărui individ în parte. Precum nu există nici posibilitatea unei definiții, riguros matematice, a ceea ce este, în fond, talentul.

Un lucru este însă cert: ceea ce numim de obicei talent nu reprezintă decît o condiție minimală. Este adevărat, o condiție „sine qua non”, dar nu suficientă! Oricît de strălucite sînt însușirile tînrului înclinat spre artă, ele nu ajung pentru dezvoltarea unui viitor creator. Talentul, în sine, se poate atrofia dacă nu este fecundat de o muncă asiduă, disciplinată, de aptitudini și interes deosebit pentru disciplinele teoretice și pentru cultură în general, pentru celelalte arte și, mai presus de toate, de pasiune.

S-a spus de multe ori, pe bună dreptate: „ca să faci artă, trebuie să nu poți trăi altfel, să nu poți vieții fără ea”. De fapt, o accepție mai largă și, poate, mai adevărată a noțiunii de talent ar trebui să includă toate acestea și, în primul rînd, pasiunea.

În mod ideal, concursul de admitere în institutele de artă plastică are menirea de a verifica talentul celor ce-și aleg cariera artistică. În realitate însă această probă, oricît de înțelept ar fi organizată, avînd în comisie pe cei mai buni profesori și artiști, nu poate surprinde decît o mică parte din acest ansamblu de însușiri necesare și care, deseori, mimează talentul prin abilitate.

Mai mult decît atît: concursul de admitere nu poate decît să constate anumite aptitudini ale candidatului și nicidecum să prevadă viitoarea sa dezvoltare în cei șase ani de studiu: vreme hotărîtoare pentru formarea viitorului artist. Admiterea unui tînr în anul I al Institutului de arte plastice nu înseamnă, firește, apariția unui viitor artist.

## UZINA ȘI ÎNVĂȚĂTURAI

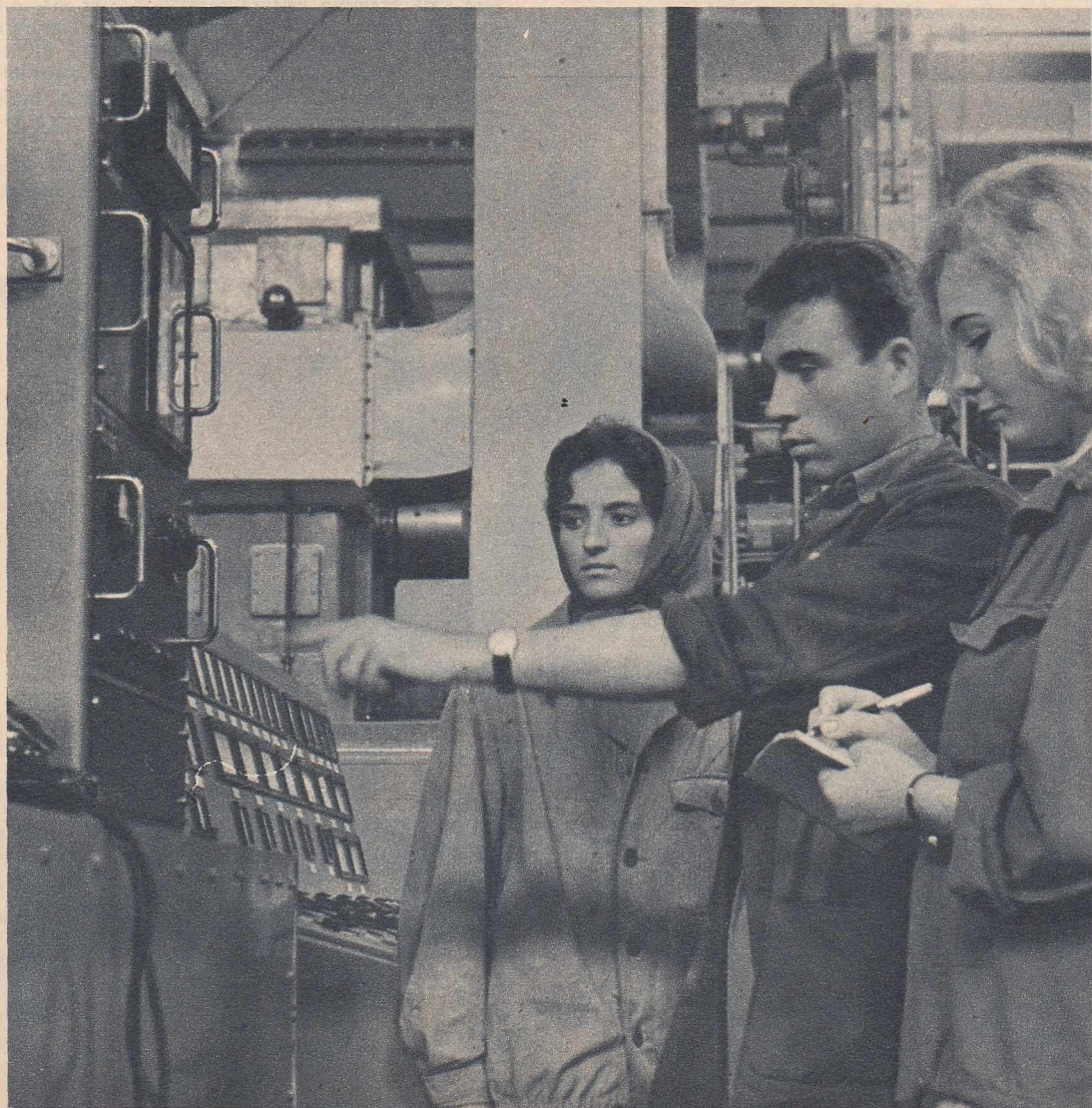
Nicolae NEDELICU, controlor recepționar la atelierul de strungărie-va-goane, uzinele „Grivița roșie”

Arhivele învățămîntului artistic din București ne arată că în cei o sută de ani de existență, din mii de nume care au figurat în matricolele școlii, absolvind chiar toți anii de studii și trecînd examenul de diplomă, doar un foarte mic procent — sub 10% — au profesat pictura, sculptura, grafica sau artele decorative. Iar dintre aceștia, foarte puțini s-au afirmat ca adevărate personalități creatoare.

Arta nu se află niciodată pe treptele valorice de mijloc; ea cere, inexorabil, flacăra și perfecție, tocmai pentru că rolul ei în societate este deosebit. Artistul, fie că creează modele pentru industrie, fie că decorează construcțiile, fie că cioplește o statuie sau ilustrează o carte, fie că execută decorurile pentru o piesă de teatru sau pentru un film, este, înainte de toate, un *educator al oamenilor*. Sarcină măreață, dar grea și de mare răspundere.

E frumos să înveți, să studiezi, să-ți îmbogățești zi de zi cunoștințele de matematică, fizică, chimie, biologie etc., toate acestea fiindu-ți necesare în alegerea meseriei, făuririi unui viitor luminos. Decenii în șir, generații și generații își îndreaptă privirile spre școlile de cultură generală, apoi spre institute de învățămînt superior. Dar marea majoritate a tinerilor elevi nu trebuie să uite de marea industrie, motorul continuei dezvoltări a țării noastre. Trebuie să se gîndească și la cuptorul de forjă, la furnale, la construcții de mașini și construirea utilajului chimic. Datorită condițiilor create de partid și guvern, tineretul are posibilitatea să-și completeze studiile după terminarea unei școli profesionale. Printre tinerii care studiază în acest mod mă situez și eu. Intenția mea de la început a fost să devin inginer într-o uzină cu renume frumos, cu un trecut istoric glorios. De aceea, la vîrsta

Studenți de la Facultatea de chimie a Universității ieșene în practică la Fabrica de mase plastice din Iași, ascultînd explicațiile maestrului Gh. Roșu de la secția de calandrare.  
Fotografie de Ion POPOVICI





## Moment universitar

de 14 ani am hotărât să urmez școala profesională de ucenici C.F.R.-Grivița roșie, calificându-mă în meseria de strungar. Eram mîndru pentru meseria aleasă, contribuiam și eu, în fiecare zi cu cîte o piesă, la ansamblul unei locomotive. După terminarea școlii profesionale, am dat examenul de admitere la Școala medie nr. 40 la cursuri serale. Am reușit. În urma acestui pas trebuia să am o voință deosebită pentru a termina cu succes această școală, ceea ce s-a și împlinit. În acest timp, mi-au fost create toate condițiile necesare de muncă și de învățatură. Eram bucuros că în fiecare zi contribuiam și eu cu o părticică la realizările uzinei și în același timp învățam.

Încă înainte de examenul de maturitate m-am gîndit că trebuie să merg la un institut superior. M-am hotărât să urmez Institutul politehnic. M-am pregătit riguros și am dat examen de admitere la cursurile serale, pentru că îmi venea greu să mă despart de colectivul de muncă și de meseria pe care o îndrăgesc. Am reușit și acum urmez cursurile Institutului politehnic, la seral, anul I. Gîndurile mele nu se vor opri aici; intenționez să studiez ani și ani de-a rîndul și, dacă voi dovedi cu adevărat capacitate, să fac muncă de cercetare științifică.

### FRÎU LIBER PASIUNII!

**Liana VOINESCU, profesor  
de limba engleză**

Frământările Violetei Paloga aparțin tuturor generațiilor. În zilele noastre frământările acestea se amplifică tocmai pentru că perspectivele ce se deschid în fața tinerei generații sînt numeroase. Violeta Paloga vrea să devină inginer agronom. Foarte frumos! Să fie sigură că are toate condițiile create. Frământările ei și faptul că nu le-a putut birui în școală îmi readuc în minte una din importanțele noastre preocupări, ale profesorilor: să analizăm profund copiii în școală, să le depistăm înclinațiile, să-i ajutăm să-și poată alege cu mai multă siguranță drumul pe care-l au de urmat în viață.

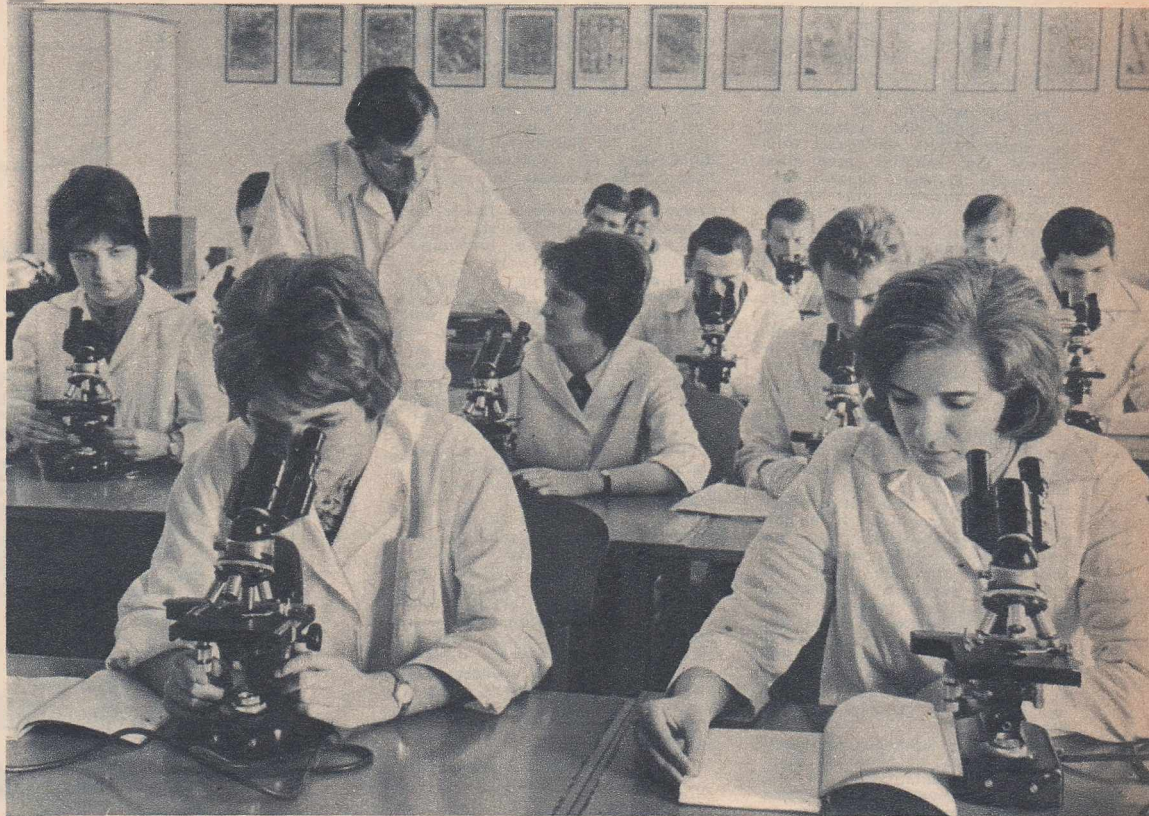
Sînt sigură că teme legate de orientarea profesională s-au discutat adesea la orele de dirigiență în clasa Violetei. Dar... Poate că în clasă eleva nu și-a spus niciodată păsul cu atîta franchețe cum a făcut-o în scrisoarea adresată revistei „Flacăra”. Poate...

În orice caz, ezitățile sînt fatale în atari împrejurări; ele trebuiau dibuite de profesor în timp util. Astfel, unele situații anormale ar putea fi evitate. Mă gîndesc la acei tineri care în urma unei superficiale sau greșite îndrumări se înscriu la institute de studii superioare pentru care, de fapt, nu au nici preferințe, nici aptitudini deosebite. (Asta nu înseamnă că pledez pentru „influențele exterioare” în alegerea profesiei.) Cum altfel decît așa s-ar putea explica, de pildă, numărul mare de candidați la Facultatea de limbi străine, cursuri de limbi cu circulație mai restrînsă? Oare toți candidații la examenele de admitere ale acestor facultăți urmează o anumită înclinație? Nu-s unii oare dezorientați în ceea ce privește alegerea profesiei?

Fără îndoială, studierea limbilor străine este în epoca noastră un lucru mai mult decît util și e de dorit ca numărul cunoșcătorilor de limbi străine să fie din ce în ce mai mare. Să nu uităm că schimburile economice și culturale se fac azi pe o scară din ce în ce mai largă. Pe de altă parte însă, atracția pe care o reprezintă cunoașterea bogatelor literaturi de limbă engleză sau franceză, de pildă, precum și posibilitatea unui schimb prietenesc de opinii, prezentarea mărețelor realizări ale țării noastre făcute în limba interlocutorului-turist (dacă aceasta e o limbă de circulație internațională) constituie suficiente motive pentru studierea unor limbi străine ca engleza, franceza, germana, rusa.

Ceea ce însă n-ar trebui să uite acei tineri care vor să urmeze cursurile institutelor de limbi străine este faptul că facultatea îi pregătește în primul rînd pentru a deveni cadre didactice, care să contribuie la rîndul lor la frumoasa operă de instruire a tinerei generații. Pentru această meserie, care cere devotament și un înalt spirit de răspundere, se pregătesc ei în primul rînd.

Revenind la cazul Violetei: eleva să dea frîu liber pasiunii ei și să devină un bun inginer agronom.



**Studenți în timpul  
unei ore de laborator  
în sala de histologie a I.M.F. din  
Tg. Mureș.**

Seara, privind de pe terasa unui bloc-turm din noul cartier de locuințe Mihai Viteazu, te întâlnești cu viziunea îndrăzneată a arhitecților și constructorilor care au creat aici minunate priveliști, desfășurîndu-se pînă departe peste colinele albastre ale orașului. Aici, la poalele platoului Cornești, într-o splendidă așezare se află cel mai tînăr oraș al studenților din țara noastră. Nu sînt decît cîțiva ani de cînd s-a construit aci un cămin modern, apoi a apărut altul și încă altul... apoi o cantină unde iau masa peste 1.500 studenți.

Peste 1.100 studenți țirgumureșeni se bucură în aceste cămine de cele mai optime condiții de odihnă și confort. Dintre cei peste 3.000 studenți care învață la Tg. Mureș, cei mai mulți urmează cursurile Institutului medico-farmaceutic. Nașterea acestui institut a fost marcată de calendare într-o zi de mai a anului 1945, atunci cînd încă atmosfera mai păstra mirosul prafului de pușcă, în acea vreme cînd peste tot erau încă vii rănilor războiului. Se împlinesc de atunci 20 de ani de muncă rodnică în care școala medicală din Tg. Mureș s-a impus tot mai mult, creîndu-și prestigiu atît în țară cît și peste hotare.

Alături de cel de la Timișoara, Institutul de medicină din Tg. Mureș, este cel mai tînăr din țară. Pînă în prezent acest institut a eliberat peste 2.000 diplome de medic și farmacist.

Putem aminti și alte cifre interesante care să vorbească despre succesele acestor ani. Numai pentru aparatul de laborator și instrumentar medical s-au alocat între anii 1952-1964 peste 10,5 milioane lei. Un mare interes îl stîrnește microscopul electronic cu o putere de mărire de 100.000 ori.

Una din trăsăturile esențiale ale activității institutului o constituie munca științifică a celor 170 de membri ai cercurilor științifice. Aceste colective au luat în cercetare, în cursul ultimilor trei ani, 400 teme de o deosebită importanță practică și teoretică.

Aceste succese se datoresc condițiilor materiale și de studiu create studenților de puterea populară. Studentul de azi este conștient de menirea sa, de răspunderea pe care o va avea mîine, într-un spital, într-o policlinică.



# Anotimpul liric al

Cine ar vedea în opera de artă un produs exclusiv spiritual, ar ignora o sursă esențială a creației: materia, care nu e doar suport al ideii, ci se încorporează în obiectul gândirii artistice. Gravura amintește acest lucru, fiindcă este o îndeletnicire întemeiată pe un ceremonial meșteșugăresc mai complex. O efigie a gravurii ar trebui să înfățișeze un soi de personaj descins din galeria de artizani medievali din povestirile lui Hoffmann, acei constructori nebuni după muncă, orgolioși în pasiunea lor de breaslă, iscodind tainele însufiețirii lucrurilor, visători prematuri ai unei cibernetici romantice. Această rigoare industrioasă naște poezia genului. Marea lui demnitate e efortul, pe care artistul îl notifică în structura imaginii, lăsând să se vadă fibra materialului și traiectoria incizilor de ac ori daltă. Dacă pictorul se ostenește să ascundă ochiului efortul său material, să dea iluzia că arta sa ținește prin miracol din suflul prea plin de emoție și rupe zăgăzul materiei, apoi gravurii vrea să detecteze prin tehnica inteligentă și iscusită și nu se sfiește să arate disciplina uneltelor sale și limitele materialului său.

Să nu trecem pe lângă gravura opaci, cu secreta dezamăgire că nu-i pictură, cu subînțelesul reproș că-i lipsește harul unicității. Posesorul tabloului se delectează, nu fără un fior de vanitate, cu unicitatea unui acord cromatic, irepetabil ca un noric, și se simte confident gelos al artistului. Amatorul de stampe savurează cu lupa scriitura gravată, nervul fin al inciziei pe metal, asperitatea tăieturii în lemn, tandrețea liniei litografice. El primește imaginea ca un mesaj tipărit și multiplicat, adunând înțelegerile într-o acoladă a solidarității culturale între inițiativa unei scripturi descifrate în comun. Noblețea gravurii e tiparul și circulația. Tocmai din aceste forțe de expansiune și penetrație naște eroica ei tradiție — de animație ideologică, de colportare a ideilor sociale, de difuziune a sentimentelor populare.

Maturizarea gravurii românești se întemeiază pe această funcționalitate socială, care în perioada dintre cele două războaie mondiale a avut efect agitatoric antiburghez, antifascist. Nu e de prisos să amintim această gravitate socială a gravurii nici în fața unei voioase manifestări de lirică decorativitate cum e acum „Luna gravurii”. E luna ei de vacanță, colorată și senină, când schimbă sarcina de a convinge cu sarcina de a seduce. Așadar puțină cochetărie e legitimă, puțin fard e de circumstanță.

Dar e bine s-o spunem de la început: unele gravuri au exagerat amabilitatea. Citeva planșe (o floră dulceagă și o faună suavă) sînt idilice sub pretextul decorativității. Puține, dar le semnalăm fiindcă există riscul să placă tocmai ele, deoarece tocmai ele păstrează gustul de șerbet al tablourilor fide și al reproducerilor trivial înramate în bronz și ipsos, ca cele ce se vînd în papetării la teigheaua cu alte hîrtii imprimate pentru tapisat peretele. Aceste tablouri gravate, care par a cere scuze cu umilă grație că nu sînt pictură, abjură demnitatea decorativă a stampeii, delicatele ei rigori.

Desigur, decorativul și accesibilul dau nota expoziției care e destinată simpatiei și nu zguduitorilor revelații estetice. Dar cei mai mulți gravuri au găsit mijlocul să se păstreze grași în surisuri și demni în agreabilitate, pofindu-ne să ne respectăm gustul și să judecăm, în halatul și papucii de acasă, cu aceeași exigență pe care o avem în duminicala tinută a vizitelor la muzeu. Cele mai frumoase lucruri din expoziție sînt cele care promit odăii noastre noblețea unui intermezzo meditativ în contextul culturii la domiciliu. Aceste imagini nu-s de loc pedante, ci superior delectabile. Ele nu se desolidarizează de obligația de a fi deconectante, dar muzică

ușoară se poate face cu demnitate artistică sau fără, și trebuie să distingem foarte limpede această diferență. E, de fapt, vorba de a încorpora plăcerii optice valori de cultură. Astfel Geta Brătescu amuză nu numai notînd savoarea „Păunului”, ci însăși savoarea liniei flexibile și pure, devenită semn caligrafic al obiectului. Octav Grigorescu exprimă nu numai bucuria naturii, ci însăși fantezia omului care inventează din linii o mirifică geografie, te face exploratorul unei vegetații virgine crescute din liane de linii și eflorescențe de pete. Naturile statice ale Henei Micodin, ale lui Corneliu Petrescu și Marcel Chirnoagă, „Umbrelele” Clarettei Wachtel laudă nu lucrurile, ci plăcerea de a reinventa frumusețea lor. Gîngășă atenție pentru fantezia omului, îi ajută să-și proiecteze zimbetul asupra lucrurilor. Toate tind aici să dea odăii un climat de fericită vacanță. „Liniștea” apare în multe titluri ca un leitmotiv. Chiar și dinamismul lui Ivancenco îi aduce jertfă obișnuita lui agitație de linii frînte și contraste, desenînd în orizontale o liniște de somnolență... energică și, astfel, din paradox expresiv, involuntar amuzantă.

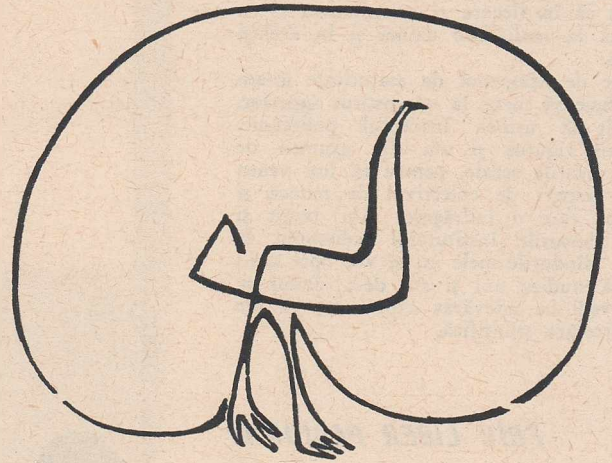
Lirismul acesta de uz casnic e desigur o paranteză în viața gravurii. Unii chiar n-au conșimțit să intre între paranteze și au rămas în cadre solemne, lucrînd imagini de robustă afectivitate și savante cadențe, cum face Vasile Dobrian, Ecaterina Sylvester, Ludovic Balogh, Imre Drocsay.

Știm din viață: la ordinea zilei, frumosul. Fiind frumoasă deci, gravura e — prin aceasta — actuală și populară. Ea bate discret și fermecător la ușa caselor noastre, ca să pună ordine estetică în unele case, unde arhitectura elegantă e mîhnită de grozăviile picturii cumpărate la magazinele de rame ori moștenite din galeriile de gang. Cînd izbutește să izgonească această sărăcie din casă, gravura e, așadar, în luna mai, consecventă cu funcția ei populară, într-o postură combativă, de actualitate: pentru bun-gust și poezie cotidiană.

**Ancă ARGHIR**

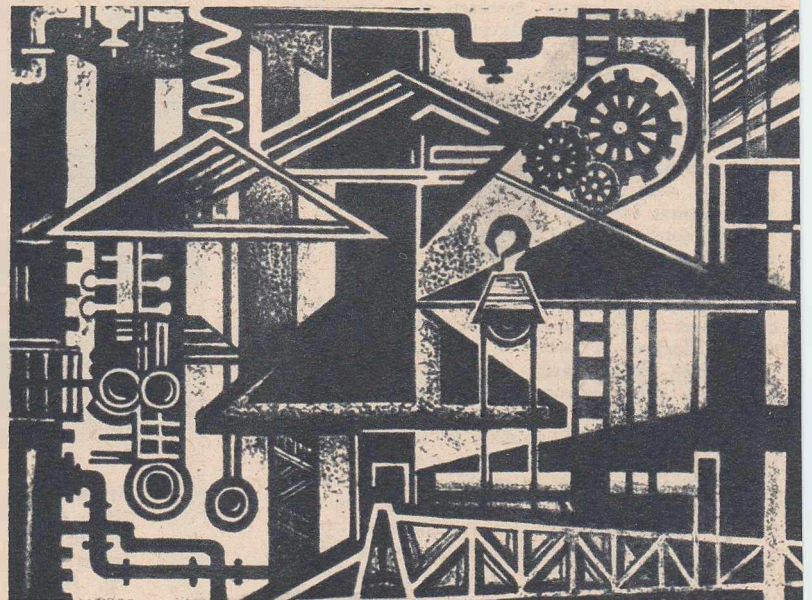


**CLARETTE WACHTEL: Umbrele.**



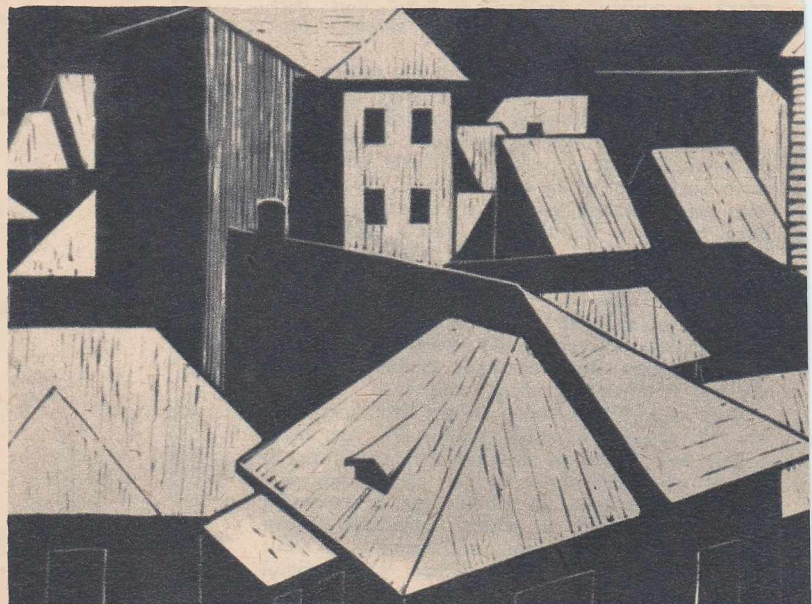
**GETA BRATESCU: Păun.**

**Păun.**



**IMRE DROCSAY: Paisaj industrial.**

**Paisaj industrial.**

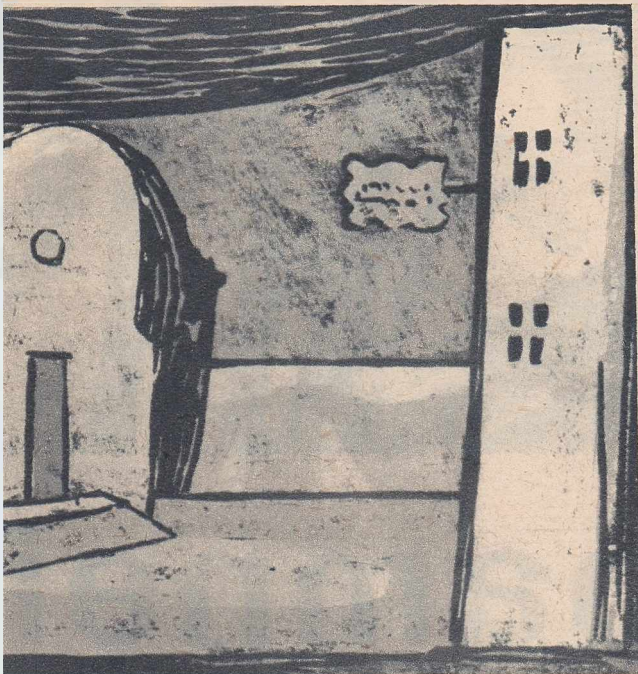


**LUDOVIC BALOGH: Acoperișuri.**

**Acoperișuri.**

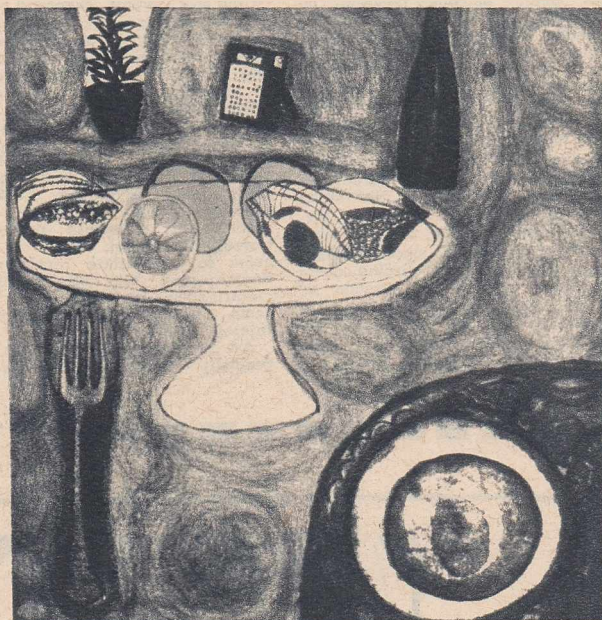


# gravurii



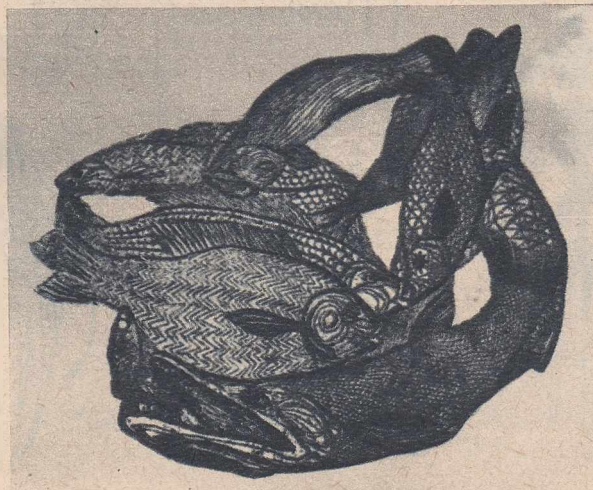
VASILE DOBRIAN :

Liniește de-o clipă.



ILEANA MICODIN :

Natură statică.



MARCEL CHIRNOAGA :

Peștii.



## LA DRUM O PLIMBARE PRIN ÎMPĂRĂȚIA DROPIILOR

Sfătuim pe cel căruia, plăcându-i drumetia, a cutreierat de neenumărate ori codrii și piscurile Carpaților, din Dorna pînă-n Retezat, să se abată o dată și pe drumurile Bărăganului.

Nu-i fie teamă de arșița verii — atunci e Bărăganul mai mindru, atunci își arată el înfățișarea mai caracteristică! — căci umbrar și apă rece ca gheața va găsi mereu. Și-apoi plimbarea prin Bărăgan se face în două „conace”; unul de dimineață, care îți prilejuiește uneori cîte un răsărit de soare cum numai în Bărăgan poate să fie, și, al doilea, în amurgul săgetat de pale încrucișate, de foc și pară, în înaltul cerului, pe care apoi nu îl mai uiți toată viața. Iar în timpul dogoarei celei mari, în Bărăgan se po-  
posește...

Și pentru ca neobișnuita excursie să nu degenereze într-o hoinăreală fără rost, hai să-i fixăm turistului nostru un țel precis și, în funcție de acesta, un itinerar...

Telul plimbării va fi descoperirea celei mai mindre sălbăticiuni cu pene a țării noastre — pasăre pe care de mult cea mai mare parte a Europei doar din poze o mai cunoaște — dropia. Dorința de-a vedea cu ochii lui măreața podoabă a stepei, pe care mari lăute ale literaturii noastre beletristice — Odobescu, Sadoveanu, Cazaban — au cîntat-o atît de frumos, este legitimă.

Iar itinerarul pe care îl va urma va fi unul cu totul simplu: turistul va lua autobuzul I.R.T.A. ce pleacă de la Obor și care, după vreo sută de kilometri de drum urmat pe șoseaua asfaltată ce iese din București prin Colentina, trecînd prin mai cunoscutele așezări Afumați, Șindrița, Urziceni și Slobozia, îl va lăsa în temeiul Bărăganului, în mijlocul comunei Cocora.

Insetat, după zăpușeala din mașină, călătorul nostru se va repezi la bufetul de stat spre a da pe gît un pahar de băutură răcoritoare. Mult mai bine va face însă dacă, punîndu-și pentru moment pofta-n cui, își va rezerva plăcerea de a sorbi pe îndelete, așa cum trebuie să facă omul înnașuit spre a nu se pomeni cu cine știe ce bucluc, paharul cu apă rece ca gheața adusă din adîncul fîntinii cu scripete și burduf de la vreuna din rîspîntiile drumului spre satul cu evocator nume: Colilia, spre care oricare trecător îi va arăta bucurios drumul.

Călătorului nostru îi va fi atrasă privirea — uneori foarte curînd după ieșirea din comună, alteleori abia după ceasuri de pîndă — de un grup de puncte albe ce pîstruiază ușor nesfrișitul covor verde asternt pe pămîntul negru al Bărăganului. Cel deprins a scruta zările, răzbînd cu ochii prin înșelătoarea perdea de piclă, pe care dogoarea verii o flutură pe deasupra șesului încins, va cunoaște imediat că acele punctișoare se află în continuă mișcare. Cel cu vederea mai slabă, precum și cel mai puțin deprins a distînge diferitele lucruri pe care natura slobodă le înfățișează călătorului, va fi nevoit să ducă binoclul la ochi. Iar dacă în lipsa unui asemenea instrument ar încerca să apropie obiectivul curiozității sale, va avea prilejul să se încredințeze că acel cîrd de punctișoare albe este alcătuit din niște vietăți tare temătoare. Atît de temătoare, încît pe dată ce drumețul nostru se va abate din cale, încercînd să facă chiar numai un pas spre ele, își vor lua zborul. Și astfel va înțelege că a avut deosebitul nbroc de-a fi văzut cu ochii lui un stol de dropii. Un stol al enormelor păsări pe care snobismul vînătorilor din trecut le împinsese în marginea pierzaniei. Este vorba despre un vînat fanatic pe care numai justele măsuri de ocrotire luate — și mai ales respectate! — în zilele noastre, l-au salvat de la totala dispariție.

Il sfătuim pe turistul nostru să caute a-și completa imaginea pe care și-a format-o despre anumite nărvuri ale vechilor vînători, imagine care neapărat îl va obseda în cursul plimbării prin acea împărăție a dropiilor. Și va face mai bine acest lucru abătîndu-se, după ce va reveni la Cocora, de la întîlnirea cu dropiile, pe la casa răposatului vînător țăran și îndelungă vreme paznic al vînatului acelor meleaguri, Ionică Mihăilescu. La casa lui aveau mas vînătorii ce cutreierau Bărăganul după dropii sau după prepelițe — după timp și anotimp — la masa lui se așezau, după o scurtă ochire aruncată „blagosloveniei” ce și azi stă în perete: „Douăzeci franci amendă, celui ce va încerca să bată clipii!” Iar dacă, furat de închipuire și de țărnia vînatului, cîte unul încerca totuși să reediteze poveștile cu vulpi purtătoare ale unor cozi de doi stîmjeni, pe dată neica Ionică îi punea în brațe enormul brici, de doi coți și mai bine, pe care și azi se poate citi inscripția în litere de aur „Briciul lui Cuza”.

Nic. A. STRĂVOIU

### POVEȘTEA VORBEI

Din  
eufemismele  
marinarilor

Sînt unele cuvinte care jig-nesc auzul, fie pentru că sînt vulgare, triviale, fie pentru că evocă noțiuni neplăcute, dureroase ori dezgustătoare, respingătoare — în general lucruri de care nu-ți place să și se vorbească. Cînd ești pus în situația de a zugrăvi o realitate prea crudă, de a evoca idei pe care oamenii le evită din diverse motive, preferi „să nu spui lucrului pe nume” și recurgi la un eufemism. Cînd vorbești cu cineva despre o rudă a sa care a murit recent, în loc de a murit, spui *s-a prăpădit, s-a stins, ne-a părăsit*. Toate acestea sînt eufemisme.

Pentru un marinar, noțiunea care îi este în cel mai înalt grad neplăcută e de bună seamă aceea de „furtună”. De aceea a denumit-o cu un cuvînt care să sugereze dimpotrivă, ceva plăcut, dorit. Așa s-a născut cuvîntul nostru *furtună*, în limbajul marinarilor italieni. *Fortuna* din italianește e într-adevăr un eufemism, pentru că însemna de fapt „noroc”, „soartă fericită”. De la navigatorii italieni l-au luat confracții lor greci, iar românii l-au împrumutat din limba greacă. Fierște, în limba noastră *furtună* nu mai este un eufemism, fiindcă nu cunoaștem înțelesul originar din italianește.

Corăbierilor greci nu le făcea de loc plăcere să călătorească pe o mare care se numea „cea inospitalieră, nepriemitoare”. Într-adevăr, acesta era sensul vechii denumiri a Mării Negre, *Pontos Axeinos*. Ei au recurs la un eufemism, schimbînd denumirea în *Pontos Euxeinos*, care nu-i mai tulbura, fiindcă *euxeinos* însemna „ospitalier, primitor”. Așa a apărut expresia *Pontul Euxin*.

Sorlin STATI





# Sub cerul toamnei

Schiță de Ștefan LUCA

1  
 Il dorea genunchiul. Și-l lo-  
 vise într-o piatră colțuroasă, în  
 cădere. Pășea cu băgare de  
 seamă, oarecum mirat că nici  
 soldatul deșirat din față, căruia  
 i se bălăbănea gamela legată  
 cu o curelușă de centură, nici  
 gefreiterul din spatele său, mo-  
 rocănos, cu fața ca o plăcintă  
 abia scoasă din cuptor, nu-l  
 zoresc. Observă doar că fascistul  
 din față și-a petrecut arma  
 proprie în bandulieră, purtând în  
 cumpănire ZB-ul. Arma lui, a lui  
 Mănișor.

Il scăpasem din mină, în că-  
 dere, își spuse. De nu m-ar  
 dorea genunchiul, ar mai fi ceva.  
 Înaintau de-a lungul terasamen-  
 tului de cale ferată. Aici, pe  
 nesimțite, sinele de oțel urcau și,  
 o dată cu acest urcuș abia-abia

perceptibil, drumeagul ce înso-  
 țise cu credință, kilometri în-  
 tregi, calea ferată, se depărta.  
 Între taluzul înclinat, vrîstat din  
 loc în loc de panglici late de  
 beton, și drum îndrăzneau să se  
 înmulțească salcîmii, sălcii prin-  
 tre care, solitari, se izolau  
 plini de orgoliu plopi foșnitori.  
 Terasamentul urca, se depărta de  
 drum, se făcea tot mai înalt,  
 drumul și lunca piriului rămăneau  
 jos, strecurînd în sufletul prizo-  
 nierului durere. Durerea pusese  
 stăpînire pe el, îi alunga gîndu-  
 rile și-l întorcea spre cîmpia  
 desfășurată larg înapoi, ca spre  
 un trecut de neîntors.

Il chinuia cu cruzime și-l silea  
 să se reîntoarcă la acel episod  
 stupid, în care rolul cel mai  
 ridicol îl jucase el însuși. Cei  
 doi fasciști au dat de el din  
 întâmplare, după toate aparențele,

căci prea s-au arătat surprinși,  
 dezorientați. Elevul sergent Mă-  
 nișor, ocupat să culeagă o pară  
 toamnătică, s-a înălțat pe virfuri.  
 A atins cu virful degetelor  
 fructul pietros. Vede și-acum  
 fructul, umflat, cu mici puncte  
 negre-roșii, încăpățînat să rămî-  
 nă atîrnat de pomul zdravăn, cu  
 crengi încurcate. S-a desprins o  
 frunză decolorată și i-a căzut pe  
 ochiul sting. Nu se aștepta. Exact  
 în acel moment a simțit că lune-  
 că. Virful piciorului, sprijinit  
 pe-o piatră, scăpase în gol. El  
 s-a prăbușit pe spate, dărîmînd  
 gardul de nuiete uscate pe po-  
 virniș. Credincioasă, arma l-a  
 urmat. S-a răsucit instinctiv, l-a  
 fulgerat o înepătură în genunchi  
 și a rămas cîteva clipe năucit.  
 O lovitură în timpă și uitarea...

Mănișor nu plecase singur în  
 expediție. Ideea fusese a lui

Bănică. Au fost cinci inși de  
 acord să ia la ei foaia de cort și  
 s-o umple, pe coasta dealului, cu  
 struguri și poame. Dealurile erau  
 pustii. Țăranii și-au umplut că-  
 ruțele cu ce-au socotit ei că-i  
 mai de folos în refugiu și o  
 săptămînă la rînd s-au perindat  
 pe șoseaua ce urca spre Sebiș  
 și Gurahont. Unii, mai temători,  
 au luat-o prin pădure, ferindu-se  
 de drum deschis. Aveau dreptate,  
 căci hitleristii au bombardat de  
 două ori, fără alegere, tot ce-au  
 întilnit în botul avioanelor, șer-  
 puind pe cureaua lată a șoselei.

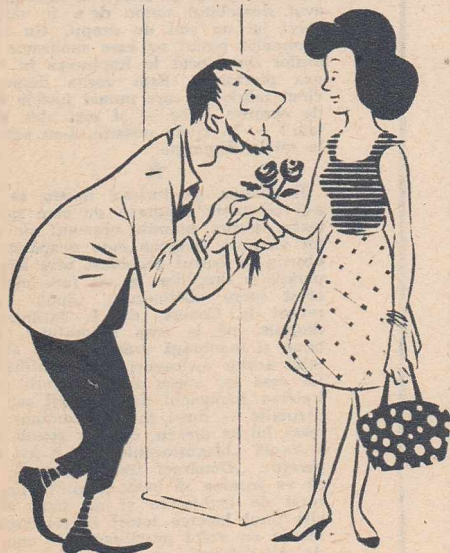
Mănișor, trăind emoții copilă-  
 rești s-a îndepărtat, urciad coasta  
 dealului. A întilnit, aproape de  
 gardul împletit, pomul acela cu  
 coroană ascuțită și crengi în-  
 curcate, posomorit, pornit spre  
 veștejire, în frunzișul căruia, ca

niște podoabe, atîrnau pere mari,  
 de-un verde dur.

Cînd și-a revenit, caporalul hitle-  
 rist îl amenința cu arma. Puș-  
 ca lui Mănișor se rostogolise cu  
 cîteva metri mai jos. Țeava pă-  
 tătă de praf intrase într-un smoc  
 de pipirig. I-au făcut semn să se  
 ridice. Hitleristul deșirat, ca îm-  
 brăcat în haine de imprumut,  
 părea foarte tînăr. Un copil  
 crescut repede, dizgrațios. Avea  
 aerul că e încurcat de întimplare  
 că nu și-ar fi dorit-o. Celălalt,  
 caporalul ursuz, cu obrajii ca o  
 plăcintă, îi întinsese pușca ZB,  
 trofeul de război, după ce mi-  
 nuise cu dexteritate închizătorul.  
 Scoase unul cîte unul cartușele,  
 cîntărindu-le în palmă. Îi făcu  
 semn din cap, un semn lesne de  
 înțeles. Înainte.

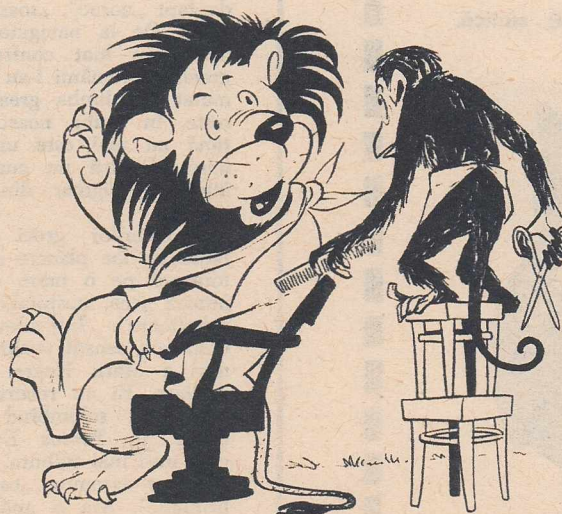
Au ieșit pe-o cărare, prin po-  
 rumbiști. Caporalul își scoase

## UMOR

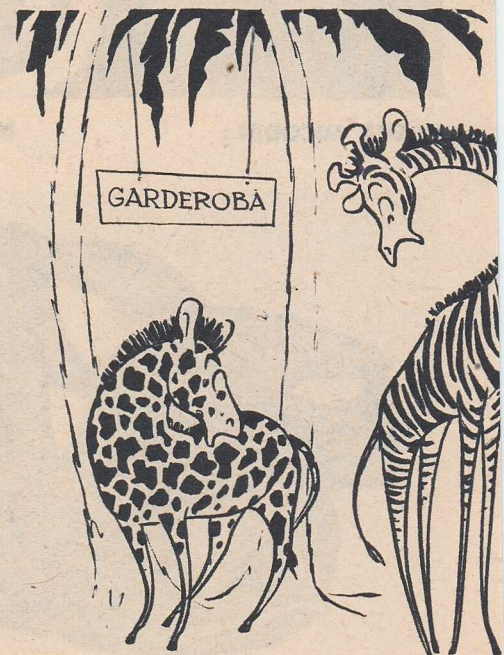


- Iartă-mi înfirzierea dar am așteptat  
 la flori!  
 - Era lume multă?  
 - Aș! Unul singur, dar era... paznic!

## DIN LUMEA NECUVÎNTĂTOARELOR



- „Cicero” vă rog!



- Cred că am încurcat ceva!...



baioneta și c-un tăcânit neliniștitor o puse la armă.

În două rinduri Mănișor se gândise să fugă. Trecuseră amindouă ocaziile, le pierduse. Ezitate. Un lăstăriș anemic înfrunzit îl ademenea, dar renunțase, săgetându-l genunchiul. N-ar fi reușit s-ajungă departe. Pe urmă podul de lemn, malurile abrupte au însemnat încă o speranță irosită.

Au urcat pe rambleul căii ferate, iar Mănișor a înțeles că hitleristii se îndepărtează de prima linie, pe direcția Cernel. Înaintau ca melcul. Septembrie continua să însire lângă celelalte trecute, încă o după-amiază aurie, senină, cu un văzduh pur, aproape ireal.

Nu va ști nimeni, niciodată ce s-a petrecut. Părul tomonic va mai rodi an de an, pietricica pe care a alunecat va ridica-o cineva vreedată în mină? Elevul sergent Mănișor va fi șters din controale. Dar ce rezoluție, ce explicație va fi înscrisă în registru? Căci trebuie neapărat să existe un asemenea registru, o carte mare, în care să se înscrie: „mort pentru patrie”, „rănit grav”, „dispărut”... Vai, ce larg teren de interpretare! Poate să cadă asupra ta un proiectil de aruncător 120 și să te faci praf dar o urmă tot rămâne: un braț, un picior, chipul cioprit, un semn oarecare, după care te vor recunoaște.

Altfel nu se poate. Însă așa cum i s-a întâmplat lui, lucrurile ies din cadrul obișnuit. N-a fost luptă, n-au grohăit aruncătoarele, nu s-a clătinat o frunză. Ba, una singură și o simte încă pe pleoapa stângă, uscată și cu ceva familiar în legănarea ei capricioasă.

Pentru el vor zbura cocorii lui Ibykos? Iși reaminti cu o desăvârșită claritate istorisirea lui Dăneț, în timp ce se argumenta că sînt fapte ce nu pot fi dovedite. Dăneț refuza să creadă.

Cocorii lui Ibykos! Privi în sus. Se alungau nori ușori, aproape imateriali, aducându-i iarăși cu neașteptate amănunte aminte de pluton. Ciudat i se înfățișă lui Mănișor noul unghi de-a înțelege miile de întâmplări petrecute în pluton, întâmplări care-i reveneau cu repeziune în memorie ca la un apel grăbit, ca nu cumva să fie uitate, împletindu-se, trezindu-se una pe alta, ca dintr-o amorțire. Cum tremura Diculescă după ce medicul i-a făcut o injecție cu nu știu ce drăcie; ce gust imposibil avea tocana de cartofi seara. Sau risul căpitanului Vasu, alături de figura angelică a sublocotenentului Andreescu. Andreescu a murit, se spune, ucis de un obuz. Acum le rechemă aceste crimpele, care, adunate la

un loc, însemnau un an din viața lui. Se legau de alți ani, în care se gândise că va fi odată soldat și apoi nu va mai fi soldat.

Fasciștii nu scoteau nici un cuvânt. Păreau plătisiți, dezgustați. Fumau, iar fuioarele subțiri de fum alburiu se destrămau. A dispărut oare totul, ca închizindu-se o ușă grea peste trecut, o dată cu acel pas nenorocit în gol?...

Pe sold il apăsa husa murdară a lopeții și tocul baionetei. I-au lăsat-o. Îi fu teamă ca fasciștii să nu observe acest amănunt. Nici nu l-au percheziționat. De astă dată n-au lipseau țigările. Se aflau, opt la număr, în buzunaru stîng al vestonului. Veston de vară, căci n-a avut timp să-l schimbe. După marșul istovitor de-o noapte, după apelu nesfârșit și tărăgăneala cu care li s-au împărțit pesmeții și cartușele, predării echipamentului de vară i s-a fixat un alt termen. De altfel, magazionerii companiilor se aflau încă în satele de pe Criș, în cantonamente. Pesmeți și cartușe... El are exact patruzeci și cinci în cartușieră. Ele îl apăseau, nu lopata și baioneta.

În acel moment, caporalul hitlerist rosti răgușit:

— Halt!

Se opriră în dreptul unui tufiș ceva mai ferit. Își făcu semn să se așeze. Fasciștii se priviră, mutește, apoi s-au așezat și ei. Soldatul scociori în sacul de merinde și scoase o bucată de piine și o cutie de conserve.

Mănișor se sili să nu privească în spre ei. Se temea că ochii îl vor trăda. Și nu voia să i se ia baioneta.

Cei doi mincau. Toată ființa lor se concentrase în jurul gamelei în care soldatul răsturnase fasolea cu carne de porc, asupra jumătății de piine, tăiată în felii de-o ireproșabilă egalitate. Ochii, obrații, jocul maxilarelor, tremurul degetelor care prindeau briceagul, unicul, pe rînd, exprimau în cel mai înalt grad frica de-a rămâne nemincat, de-a nu fi de ajuns.

În clipa aceea soldatul îl întrebă ceva pe caporal. Acesta, înfigînd lama briceagului într-un dumicat de piine, o plimbă prin gamelă și îmbucă, privindu-l fix, ca și cum l-ar fi rugat să nu-l tulbure într-un asemenea moment, atât de plăcut, demn de respectat. Înghiți și respiră adînc. Cu virful briceagului ridicat îi atrase atenția. Apoi întinzînd brațul i-arătă spre pîlcul de copaci.

Ceea ce însemna: acolo...

Acolo îl vor duce, spuneau ochii lui, de-un cenușiu ca nisipul.

Soldatul înțelese și următorul semn al superiorului său. N-avea nevoie neapărat de cuvinte. Se apropie de Mănișor și cu gesturi precise îl descinse. Îi desfăcu buzunarele și scoase țigările, acetate. Era cu un cap mai înalt ca Mănișor. Acesta-i contempla mărul lui Adam, proeminent, plin de fire de păr, moale ca puful. I-i frică să se radă acolo, să nu se taie, își spuse Mănișor. Porniră din nou, în aceeași cadență, monotona.

Oare, acolo? — se întrebă Mănișor.

Dintr-o dată trupul i se făcu ușor, ca și cum toate puterile i s-ar fi scurs. Incepu să tremure. Dar genunchiul lovit nu și-l mai simți.

★

Trăise stări asemănătoare? Nu-și dădea seama. Știa doar atât, că o durere mai mare o amorțește pe alta, mai puțin intensă. Trăise, da, pe vremuri. În copilărie. Îi duruse o bubă infectată. A venit peste ea o durere de dinți și uitase de bubă. Și-a spart-o fără să vrea și fără să baie de seama.

Așadar, îl vor împușca acolo. Și îl incolți, necruțătoare, pentru întâia oară în viață, conștiința primejdiei.

Se află prizonier, condamnat și nici o putere din lume nu-i va împiedica pe fasciști să străbată cei trei sute de pași cîți au mai rămas pînă la pîlcul de copaci...

Nu izbuti să-și adune gîndurile. Vedeă dinaintea ochilor pîlcul de copaci și, suprapusă, ca-ntr-o imagine tructată la cinematograful, lama briceagului împinsă înainte de cele două degete butucănoase. Îi trecu prin mînt, ca o scripă, că pe eticheta conservei scria, în românește, fasole albă. Și, fără să vrea, îi veni în mînt că piinea din care trăiau hitleristii nu putea fi altceva decît piine militară românească. Ei n-au astfel de pîini rotunde.

Să fi devastat magazia?

Da, așa ceva trebuie să se fi întâmplat, căci într-acolo se îndreptau cu el, spre poarta în care...

Deci, nici o speranță. N-au izbutit să forțeze în dreapta, acum ocolesc. Numai că pentru el anume, Mănișor, acest lucru nu va mai avea nici o importanță. El mai are două sute de pași...

★

Pe aici au executat de cîteva ori traversarea unei căi ferate, sub baraj de artilerie. Instrucție-baraj iluzoriu, totul ca o glumă, să le pună băieților singele în

mişcare. Taluzul în pantă de 45 e foarte înalt. Pietre colțuroase de cale ferată, risipite, căzute de pe terasament, s-au rostogolit pînă pe cărarușă care urmează baza taluzului, jos. Ieri, de pe Mocrea, cu un binoclu bun, ar fi reușit să ghicească pîlcul de copaci și trei soldați. N-ar fi trecut neobservați. Dar și Mocrea și baioneta Chișu, umărul rănit al lui Manea, toate s-au depărtat, așa cum se depărtează pe nesimțite potcoava dealurilor și nu rămîne decît starea aceasta, nespuse de chinuitoare, care-ți strînge inima ca-ntr-o clește, un clește viu, nu inert, tot mai strîns, starea aceasta de singurătate...

Picuri de sudoare i se prelingeau pe sub capelă pe obraji. Se aștepta să fie fierbînti. Le simți numai gustul sărat ca de lacrimi...

Într-o răscucire dureroasă, aproape de delir, își șopti:

— Nu trebuie!

Cel din față își aprinse o țigară. Tăcîni de două ori, din brichetă, fără rezultat. Mirii ceva nedeslușit. Flăcăriua izbucni victorioasă. Păru mulțumit.

Mănișor se întoarse brusc înapoi. Caporalul cu ochii în pămînt, cu arma în cumpănire, în dreapta, fuma și el, impasibil, indiferent la lume. Buzele subțiri strîngeau convulsiv capătul țigării, amintindu-i de cutia de conserve, de felul cum își băga în gură, cu evlavie parcă, fiecare bucătură de mîncare.

Mai aveau zece sau cincisprezece metri. Știa că abia atunci, ca îndemnat de resortul mecanic al unui ceasornic, caporalul își va aduce aminte că trebuie să-l împuște pe acest sergent cu galben la capelă, căzut ca din cer în mîinile lor. Da, Onisim știa exact. Așa sînt ei.

— Nu trebuie!

Se întoarse și în aceeași clipă știu ce are de făcut, ca pe timpuri, cînd căuta soluții într-o problemă complicată.

N-a mai auzit că a început bătaia de la Sebiș. N-a mai avut timp. Vertiginos, într-un caleidoscop halucinant, s-au rotit imbinat la întimplare frînturi de imagini și tot ca într-o jucărie de sticlă în trei muchii, s-a încheag simetric pruncia:

— Nu trebuie!

2

Ne-a găsit seara, în Satul-Mic. Trecuse peste deal. Era frînt de oboasă. Fața-i era zgriată, vestonul ud și rupt. Tocmai fierbeau fasole.

— Nu mai știu exact cum a fost — ne-a povestit Mănișor. Mai tîrziu s-ar putea să-mi aduc aminte. Acum îmi vine să cred că toate s-au petrecut în vis. Ah,

senzația aceea de vid interior, de loc străin în care și respirația pare o corvoadă. Știu doar că hitleristul a căscat niște ochi cîți cepele. I-am prins pușca de țevă și am înfipt-o în pămînt. Dracu' știe ce forță am căpătat. A intrat toată baioneta. Un fir de păr, de un fir de păr. Auzi? Hitleristul n-a strigat. Se lupta să-și scoată pușca din pămînt. Eu m-am repezit în celălalt, care fuma. L-am împins pe taluz în jos, cu amindouă mîinile. Ne-am rostogolit vreo zece metri. L-am auzit cînd și deodată între trunchiurile de copaci, apa. Fascistul s-a scufundat ca o ghiulea. Pușca mea căzuse sub mal. Știu unde. O s-o iau mine. Atunci a izbucnit vîjiiul acela, ruperea aceea a liniștii. Și am știut că sînt salvat.

— Da, barajul de artilerie de la Sebiș. Unii ziceau c-au tras două regimente de artilerie deodată.

Ne privi din nou, ca nevenindu-i să creadă. Bănică i-a întins sacul de merinde, masca.

— Le-am găsit sub păr. Ne întrebam, ce-o fi cu tine.

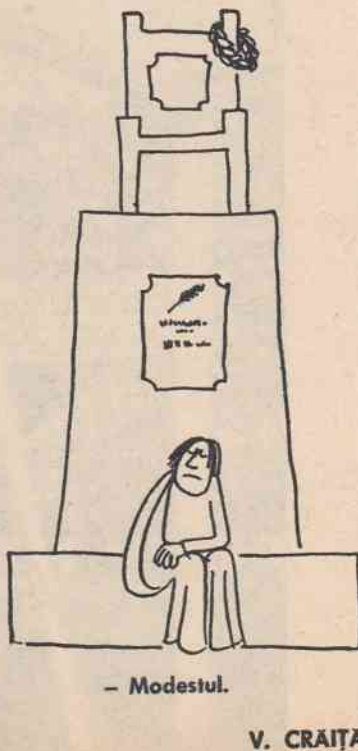
Mănișor nu dădu nici un răspuns. Coborise pleoapele peste ochii încercănați. Una din zgirieturi singera încă.

— Ce m-a revoltat mai întii? Nu mîncarea, felul cum mîncau, absența, ca îndeplinind un ritual. Nu-mi păsa că nu mă îmbie. Așa ceva m-ar fi uluit într-adevăr din partea unui fascist. Dar, înțelegeți, indiferența aceasta inumană față de viață. În gîoacea lui creierul cu intenții de circumvoluții...

— Vorbește ca Dăneț — observă Bănică.

— Imi hotărîse soarta. Dar l-a apucat foamea. Putea să-l apuce și altceva..., așa; nu și-a permis să amine. S-a așezat și a mîncat. De împușcat, acolo, între copaci, pentru a-mi arunca apoi cadavrul în apă, era timp. Lui îi ghorăiau matele. Asta m-a scos din sărite. I-aș fi virit ghearele în ochi, l-aș fi sfîșiat; m-a infuriat pînă la uitare felul cum s-a așezat la mîncare, absent, cînd el însuși, mai bine ca oricare din noi, știa că mai sînt cîteva sute de pași pînă acolo...

Ilustrație de Mihai VULCĂNESCU





# SPORT

## Fotbal

# ÎN OBIECTIV: LONDRA, 1966

Belgrad, 20 septembrie 1964. O dată cu lovitură de începere a meciului Iugoslavia — Luxemburg, preliminariile campionatului mondial de fotbal au început.

Rină la finala de pe stadionul londonez Wembley mai sînt peste 400 de zile.

Lupta pentru calificarea în competiția finală (12-30 iulie 1966) este în plină desfășurare, cele 14 grupe preliminare trebuind să desemneze echipele câștigătoare: 9 din Europa, 3 din America de Sud, 1 din zona Americii de Nord și Centrale, 1 din zona Asiei și Australiei (echipele africane s-au retras din competiție).

Și o dată cu ultima lună a acestui an (la 7 decembrie, meciul Italia—Scoția încheie competiția preliminară), 16 federații naționale de fotbal, sute de jucători, zeci de antrenori, arbitri, masori, tehnicieni, la care se adaugă milioanele de teoreticieni și selecționeri unici (așa cum se consideră fiecare spectator de fotbal de pe glob) vor începe pregătirile pentru turneul final și inevitabilele pronosticuri.

### SINGURELE CERTITUDINI

De fapt singurele certitudini în momentul de față le constituie doar prezența echipelor Angliei și Braziliei în turneul final, calificate din oficiu, prima ca țară organizatoare, iar cealaltă, în calitate de campioană mondială a ultimelor două ediții și, implicit, deținătoare a cupei „Jules Rimet”. Și, firește, pronosticurile, sau mai bine zis supozițiile, pornesc de aci: va reuși Brazilia să cucerească pentru a treia oară consecutiv lauri celei mai bune echipe din lume?

Pentru realizarea acestei unice performanțe brazilienii, cei care au ridicat statu învingătorilor și au creat un muzeu Pele, fac tot ce e posibil.

Pregătirile acestora pentru Londra-1966 au început imediat după Chile 1962. Și primul act a fost cel al întineririi lotului. Au urmat doi ani de tatonări și rezultate paradoxale (să fi fost oare o criză de creștere?) ca cele din turneul întreprins în Europa în 1963.

Din vechea gardă, trei jucători s-au menținut: calmul și supulul portar Gilmar (33 ani), Garrincha, maestrul al driblingului (31 ani) și „regele” Pele, cel care de la vârsta de 17 ani (în prezent are 24) simbolizează arta fotbalului.

La aceștia se adaugă infuzia tineretului, majoritatea în jur de 20 de ani. Carlos Alberto, Ditao, Djalma Dias (apărători), Carlinhos, Gerson, Ademir da Guai, Nair (mijlocași), Jairzinho, Flavio (înaintași), fiind câțiva dintre aceștia.

Vicente Feola, celebrul antrenor al brazilienilor, este un promotor activ al jocului 4-3-3 ofensiv. Iar nu mai puțin celebrul nr. 10, Pele, este lăsat să joace liber de orice constrângere prestabilă, avînd o singură sarcină: deplina manifestare a inspirației și a inegalabilelor sale cunoștințe tehnice. Renunțînd la Zito și Didi, fără Amarildo, dar cu Pele încadrat de tineri talentați, Feola caută o nouă formulă de atac. Și, după cum a declarat, la Londra brazilienii vor avea un atac la înălțimea prestigiului consacrat, cu care speră să intre în posesia definitivă a cupei „Jules Rimet” ce se atribuie echipei câștigătoare a trei ediții ale campionatului mondial.

Se fac și pronosticuri legate de echipa Angliei, a cărei calificare directă în turneul final ar trebui să fie însoțită și de satisfacția unei comportări demne de renumele celor ce sînt „părinții” fotbalului.

Desigur că englezii vădeac dorința vie a unei bune comportări în fața propriului și exigentului public. Alf Ramsey — suc-

representativa Portugaliei se confundă aproape cu echipa sa campioană Benfica Lisabona, finalistă în acest an a Cupei campionilor europeni.

Benfica face parte din categoria acelor mari echipe, reprezentînd la un moment dat certe valori internaționale și care scot în relief personalitatea jucătorilor lor. Astfel de echipe au fost în decursul anilor postbelici: Honved, Manchester United, Reims, Internazionale, Steaua, T.D.N.A., Anderlecht care au constituit totodată osatura echipelor naționale ale țărilor respective.

Selecționerul echipei, Manuel Afonso, este vechiul antrenor al Benficăi. În lot se află 8 jucători ai acestui club (Costa Pereira, Germano, Raul, Augusto, Eusebio, Torres, Simoes și Coluna). Dintre ceilalți jucători merită relevat Graca de la „Setubal”, socotit de către specialiștii drept o nouă senzație a fotbalului portughez. În vîrstă de 28 de ani, avînd mari calități fizice și tehnice de mijloc sau inter ofensiv. Graca se pare că va juca în sezonul viitor la Benfica, care l-ar fi achiziționat contra sumei de 500.000 franci francezi. Antrenamentele lotului portughez au loc în preajma întâlnirilor oficiale, săptămînal, de marți pînă joi, după aceasta jucătorii întorcîndu-se la cluburi în vederea meciurilor duminicale de campionat. Pregătirile lotului se desfășoară într-o localitate la 30 de km de Lisabona.

Portughezii au practicat sistemul 4-2-4 defensiv (cu mult înainte ca sistemul să devină frecvent uzitat), folosînd la maximum contraatacul, ceea ce asigură o mare elasticitate jocului.

„Concert-maestru” este desigur Eusebio, a cărui frecvență comparație cu Pele vorbește de la sine.

Comentînd șansele echipelor din grupa sa, Manuel Afonso aprecia jocul valoros de ansamblu al cehoslovacilor, cu schimbările de ritm deprinse din jocul sud-americanilor, iar echipa României constituie pentru el un semn de întrebare.

Debutul echipei noastre în întîlnirile preliminare a coincis cu o victorie asupra reprezentativei Turciei. Victorie numai în ce privește scorul și cele două puncte obținute — pentru că din alte puncte de vedere jocul naționalei noastre nu a dat prea multă satisfacție. Perioadele de joc ofensiv, în continuă mișcare, cu o rapidă circulație a balonului orientată direct spre poarta adversă (perioade în care s-au și înscris cele 3 goluri) au fost mult reduse în raport cu cele în care s-a practicat un joc anost, lipsit de orizont. Înlăturînd aceste deficiențe și practicînd mîine, în

meciul cu Cehoslovacia — ca și în celelalte ce-i vor urma — un joc modern, eficace, echipa noastră reprezentativă își poate apăra cu succes șansele în seria sa preliminară.

### FRUMUSEȚEA FOTBALULUI — ATACUL\*

Aceasta este opinia antrenorului-selecționer spaniol, Villalonga, cunoscut publicului nostru de la trecutul meci cu echipa Spaniei, de la București. După părerea lui, o echipă care aspiră doar la meciul oferit un spectacol anost, iar publicul se plictisește. Tactica preconizată de Villalonga este: trebuie să marchezi un gol mai mult decît adversarul! Și această tactică o imprimă el echipei Spaniei, câștigătoare a Cupei Europei.

Echipa sovietică, cealaltă finalistă a acestei cupe, va fi alcătuită dintr-un lot de 26 de jucători care au efectuat în lunile martie și aprilie turnee de verificare în Iugoslavia și Italia. Alături de veteranii Iașin, Voronin, Ivanov, Meshi, Metreri sînt în lot mulți tineri. După declarațiile antrenorului N. Morozov, titularii vor fi aleși nu după criteriul vîrstei, ci după cunoștințele tehnice, forma sportivă și pregătirea psihologică. În ceea ce privește șansele protagoniștilor, el este de părere că hegemonia brazilienilor va lua sfîrșit, mari șanse la titlul suprem avînd echipele Angliei, Spaniei și Ungariei.

Se pare că spre ofensivă tinde și Edmundo Fabbri, selecționerul echipei Italiei. Încercînd o corijare a obișnuitului „catenaccio” (prototip: tactica echipei m-laneze Internazionale, campioană intercontinentală) prin mînrea razei de acțiune a jucătorului „măturător”, în sensul sarcinilor de atac, Fabbri vrea să alcătuiască o echipă a cărei sudură să fie perfectă. Renunțînd la jucătorii străini aclimatizați, el a început la cunoscutul centru fotbalistic de la Coverniano, acțiunea de reabilitare a „squadrei azzura”. El speră ca Riviera, Bulgarelli, Mazzola și ceilalți să ia parte la marea confruntare de la Londra.

★

Același lucru îl doresc toate echipele angrenate în preliminariile Campionatului mondial de fotbal.

Anul 1965 va fi în măsură să ierarhizeze aceste echipe și să desemneze cele 14 calificate, alături de Brazilia și Anglia, în turneul final — Londra 1966.

P. SLĂVESCU

Sorin Avram pasează lui Pîrcălab și acesta șutează... 2-0 pentru lotul R. P. Române, scor cu care s-a încheiat partida de verificare în compania echipei olandeze Sparta-Rotterdam.

Fotografie de A. NEDELCU





# VARIETĂȚI



## CĂLĂRIE PE TAPIRII

Unul dintre cele mai rare genuri de călărie din lume este cea practică pe tapirul american.

De curând la Ocala (Florida) a avut loc o astfel de competiție „hipică” al cărui obiect au fost întrecerile pentru Trofeul Tapir. Pe lângă curiozitatea competiției, interesant este și faptul că lotul călăreților a fost alcătuit numai din femei. Și nu s-ar spune că tapirul este chiar așa de blând atunci când simte pe cineva pe grumaz. Patru pedali caută să trîntească călărețul prinziindu-se cu ghearele de pământ și clătîindu-se înainte și înapoi. Fotografia reprezintă pe Deanne Martin „regina” competiției, călărind pe ciudatul animal la începuturile întrecerilor de la Ocala.



## CÎT UN ÎNTREG ORAȘ

Recent s-a inaugurat în orașul american Houston (statul Texas) cea mai mare sală de sport din lume. Pe drept cuvînt, acest adevărat colos din oțel, beton și sticlă numit „Astrodome” are următoarele caracteristici: 63 m înălțime, 217 m diametru, 48.000 locuri, 4.600 ferestre în cupolă și 2.000 surse de lumină. Construit anume pentru base-ball, „Astrodome” va găzdui însă și alte manifestări sportive.

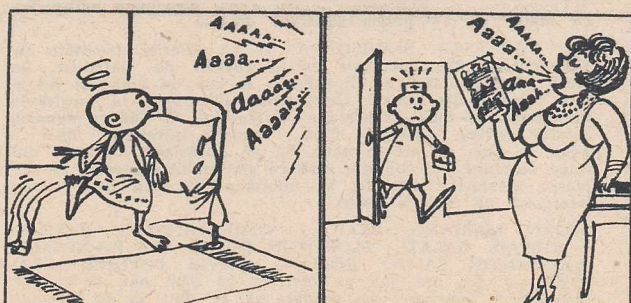
## RECORD AUTOMOBILISTIC FEMININ

Americana Paula Murphy, în vîrstă de 25 de ani, este prima femeie din lume care a condus un automobil cu motor turbo-reactor. Ea a stabilit un record mondial feminin, pilotînd mașina „Avenger” pe pista de sare de la Bonneville (S.U.A.). Viteză medie: 364,239 km pe oră.

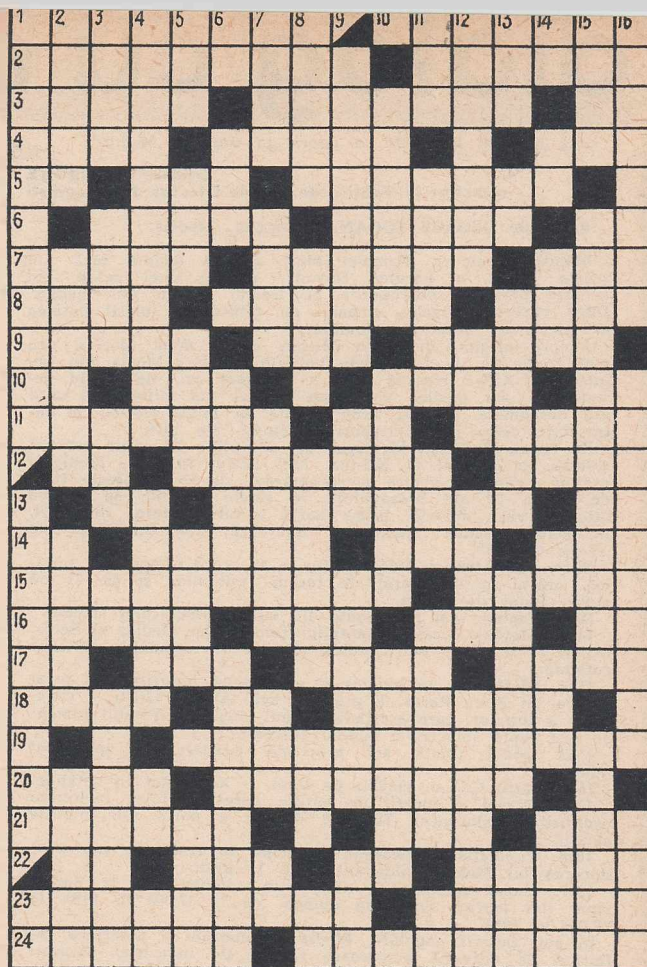
## DIN NOU PRINTRE AMATORI

După cum se știe, după succesul repurtat la J.O. de la Roma, unde a cucerit medalia de aur la proba de aruncare a greutății, atletul american Bill Nieder s-a dedicat boxului profesionist. Dar nu cu succes. După o serie de înfrîngeri, Bill Nieder s-a adresat federației amatore de atletism din S.U.A. pentru a-l reconsidera ca amator. După multe tergiversări, federația i-a dat deocamdată o jumătate de satisfacție: a acceptat ca Nieder să participe la concursurile interne, dar nu și la cele internaționale.

## TURTURICĂ



Gh. CHIRIAC



# 16 24

## ÎN LUMEA CELOR MICI

ORIZONTAL: 1)

„A fost odată ca-n povești / A fost ca niciodată / Din rude mari împărătești / O prea frumoasă fată” — Autorul cunoscutelor povești „Harap-Alb”, „Capra cu trei iezi”, „Punga cu doi bani”.

2) Eroina de la Jiu

3) Părintele spiritual al lui „Vitea Maleev” — Jules Verne povestește despre unul care avea numai cincisprezece ani — Posesiv. 4) Felicitat — Minge de fotbal (fig.) — Artist la circ... și piesă de șah. 5) Consoane — A se opri — Unul mic, „curios”, creația Ninei Cassian, e la Teatrul „Tândărică”. 6) „...-Palmă-Barbă-Cot”, pitic din lumea basmelor noastre — Personaj din baletul „Lacul lebedelor” de Ceaikovski — Bene! 7) Numele unui mare pictor — Frumoasa fată dintr-un pastel de V. Alecsandri — Fecior (reg.). 8) Culoare — Cuceritori ai înălțimilor — Eroină din „Apus de soare” de B. Delavrancea. 9) Berbeci (reg.) — Veche unitate de măsură — Celebru cîntăreț mitologic. 10) Posesiv — Cîntece de slavă — Bucată muzicală — Mărit, la capete! 11) A însufleți — Interjecție... bovină — Dulap de ținut alimentele (reg.). 12) E dublu! — Absolvire — Ziua trecută. 13) Spetează la războiul de țesut — Fata lui „Badea Pădure” — Pentru cojoc... 14) Ape! — Boboc în cazărmile de altădată — Negru la inimă ca Zmeul — În acest loc. 15) Eroi din cărțile lui Gulliver — Făcea parte din alaiul Albei-ca-Zăpada. 16) Autorul unor minunate cărți de aventuri pentru tineret — Riu în Italia — Scriitor român contemporan — Canele! 17) Alifie — Faraon egiptean într-o poezie a lui Eminescu — Nume de fată — În parc. 18) Personaj comic în teatrul lui Cavajale — Sere! — Bunica, în familie! 19) Eroina unei binecunoscute pășanii cu lupul (2 cuv.). 20) Protagonist (pl.) — Personaj mitologic cu puteri miraculoase. 21) „Baba oarba”, „Capra” ș. a. — Localitate în R.P. Ungaria — Culoare tinerească. 22) Ion Herescu — Instrument muzical egiptean — Notă muzicală — Povește de dragoste. 23) Pietoni — Capra cu trei iezi (sing.). 24) Veșnicul însetat din po-

vestea lui Creangă — Actori de la Teatrul „Tândărică”.

VERTICAL: 1) Eroina unei cunoscute povești de Ch. Perrault — Viteazul căpitan de pe micul ecran (2 cuv.) — Teșe! 2) Înțelegere — Au oferit copiilor „Fetița mincinoasă”, „O poveste ca-n basme” și nenumărate desene animate — A dispărea — Zborul agitat al albinelor. 3) A presa — Către — Frumosul arbore cîntat de Eminescu — Ler! — Joc cu bile mici de lemn, care trebuie să treacă prin anumite arcuri metalice, înfipte în pămînt. 4) Știe de toate — Luptă... dreaptă — Interjecție — Cei! 5) Nume rusesc — Măsuri de greutate chineză — Inspirații — Alo! — Adevărat. 6) Caier! — Toiag — Mare compozitor român, autorul unor „Impresii din copilărie” — Încă un bun prieten al copiilor, la micul ecran. 7) Cel fără frică este creația Ninei Cassian — Ca Muma Pădurii (masc.) — Oștire — Stradă... la Paris — Notă muzicală. 8) Publicație științifică periodică (pl.) — Mășter în lut ars — Autorul cârților „Muzicuța cu schimbător” și „M-am făcut băiat mare” — Federația română de rugbi — Rime! 9) Eroul lui Gelu Naum, la Teatrul de copii — Fructul de aur din basme — Din țara povestitoare Selma Lagerlöf — Alt nume de fată. 10) Nou — Aceia care lucrează aurul — Diminutiv de la Aneta. 11) Oraș în Suedia — Băiatul mamei — Oraș în Italia — Poznașul din poveștile noastre populare — Posezi. 12) Degajată — Diminutiv feminin — Pe urmă — Poet italian, despre care se spune că a murit pe cînd rîdea. 13) Pește de apă dulce — Poftim — Nefericita logodnică a lui Hamlet — Autoarea poeziei „Zine de rouă” — De acolo. 14) Nicu Lucian — Cete! — Gîrmea sau Ipingscu, eroi ai teatrului lui Cavajale — Pronume — Calul nădrăvan din basmul dobrogean — Fricos — „Cri-cri-cri / Toamnă gri / Nu credeam c-o să mai vii”. 15) Personaj feminin din „Fîntina Blanduziei” de V. Alecsandri — Un alt erou de-al lui Alecsandri (2 cuv.) — În tunul de fildes. 16) A fost întrecută în fugă de Hipomene (mit.) — Vehicule mult apreciate de cei mici — Armură. Cuvinte rare: Tar, Aso, Tla, Tat, Eud, Tan, Rot, Ena, Am.

Aneta BARTOLOMEU

## Dezlegarea jocului „NUMERE”, apărut în nr. 19

ORIZONTAL: 1) MATEMATICA — IANUS. 2) INIMA — OPERAȚIUNI. 3) NOTITA — STANA — MIR. 4) UTAN — TREI — ARMATA. 5) LINEALE — TAL — IRAT. 6) EMISFERA — LEAR — TO. 7) SP — CATALOG — VOCI. 8) CUBURI — GRAMADA — M. 9) URA — ASCET — IRADIA. 10) ILF — MAB — CRIN — NR. 11) D — TIP — TROICA — LAL. 12) ETALON — ARFE — PUR. 13) CAZIMIR — DRAGOI — D. 14) ARAP — MOLIE — RESSU. 15) TIR — BIMAN — PUT — OM. 16) LF — LICITATII — UTA. 17) OEDIP — NULITATI — S. 18) N — OTEL — RENA — ETE. 19) INEDITA — AGIL — SD. 20) AS — RASE — PROCENTE. 21) RAMA — ZBOR — RAFA. — A. 22) ANI — ETAMINA — OITE. 23) MONOM — NUMA — ANTET. 24) ASANAT — LATIN — APE.



# dialog cu cititorii

„Aș dori să publicați un istoric al orașului Mediaș”.

**Grigore GHEORGHE**  
muncitor la Fabrica de ace de tricotat din București

Răspunde **GEORGE TOGAN**, muzeograf, Mediaș.

Mănoasa vale a Tirnavei Mari a fost locuită încă din prima epocă a fierului. Dovadă, urmele unei cetăți din această perioadă descoperite pe Dealul Cetății din Mediaș. După cucerirea Daciei, romanii au refăcut și folosit cetatea ca punct de observație înaintat.

Asupra originii denumirii Mediaș există două ipoteze: ea s-ar trage fie de la numele cohorții a III-a Media din Legiunea a XIII-a romană care a staționat aici, fie de la denumirea „per medias vias” (pe drumul din mijloc) cu care era desemnată cetatea, fiind situată în inima Daciei, la intersecția celor două drumuri principale ale țării.

În epoca feudală, Mediașul se dezvoltă, în jurul cetății ridicate în secolul al XII-lea. Mai târziu, în 1501, Mediașul era un important centru meșteșugăresc cu 33 de bresle (față de numai 20 ale Brașovului). În satele din jur se cultiva vița de vie; dovadă, prima hartă a lui Honterus din 1534, în care regiunea Mediașului figurează sub denumirea de „Țara vinului”.

Între anii 1490 și 1534, pentru a fi apărat împotriva turcilor, orașul fu înconjurat de turnuri puternice și de 21 de ziduri lungi de 3 km.

Dintre datele mai importante din istoria Mediașului spicim: 1474. Răscoala locală a țăranilor români din Mediaș și Șeica împotriva împărțirii patriciatului săsesc, iar răscoluții asaltează cetățuia.

1534. Bătălia de la Mediaș în care rolul hotărâtor l-a jucat oastea lui Petru Rareș. E prins și ucis Aloisio Gritti, o căpetenie a turcilor, care aspira la tronul Ungariei. Țăranii români și sași luptă împotriva jugului turcesc.

1542. Dieta ținută aici proclamă Ardealul ca principat autonom.

1585. Petru Cercel, mazilit de turci, e întemnițat în cetățuia. 1705. Orașul e cucerit de curuți, care se ridică împotriva asuprii habsburgice. Tunurile distrug o parte din zidurile cetății.

1848. Populația medieșeană participă la revoluție sub conducerea lui Ștefan Moldovan și St. L. Roth.

1917. Gazul metan este adus prin conducte de la Bazna. Apar noi fabrici. Populația ajunge, de la 12.000 în 1910, la 18.680 în 1920.

În anii puterii populare, Mediașul cunoaște o puternică înflorire. Se dezvoltă numeroase ramuri ale industriei ușoare: a sticlei (fabricile „Vitrometan” și „Geamuri” dau azi circa 30% din producția de sticlă a țării); metalurgia producătoare de bunuri de larg consum („Emailul roșu”, „Ideal”, „Drum nou”, „Automecanica”); pielărie („8 Mai”), textilă („Tirnavă”), conserve („Salconserv”) s.a. Populația ajunge la 41.000 de locuitori, dintre care jumătate muncitori, dublându-se față de 1940. Au apărut noi cartiere de locuințe (După Stejar, Hula Baznei), un parc central, numeroase zone verzi, poduri noi peste Tirnavă, străzi asfaltate, iluminatie fluorescentă, școli cu 111 săli de clasă, dintre care o nouă școală medie în cartierul Moșneș, un teatru popular, bibliotecă, muzeu, patru cinematografe etc.

Paralel cu înfrumusețarea orașului sînt restaurate monumentele arhitectonice ale trecutului: „Cetățuia” cu pitorescul Turn al trompeților, turn înclinat, înalt de 74 m, vestit pentru frumusețea sa; Turnul porții pietrarilor. Turnul porții aurarilor ce vor adăposti secții ale muzeului, precum și zidul cetății.

„Cînd au fost fabricate pe plan mondial primele mașinile (strungul, freza etc.) și ce tipuri de asemenea utilaje se constituiesc azi în țara noastră?”

**Gabriel MATEI**  
Constanța

Răspunde **ing. ȘTEFAN DOGĂIESCU**, consilier în Ministerul Industriei Constructoare de Mașini.

Oamenii au încercat din cele mai vechi timpuri să-și făurească unele mașini-unelte. Dar o dezvoltare mai mare în această direcție a început abia în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, o dată cu apariția mașinii cu aburi, în așa-numita epocă a mașinismului. Astfel a apărut în Anglia, în anul 1765, o mașină de alezat cilindri mașinilor cu aburi, construită de Smeaton; în același scop — alezarea cilindrilor — John Wilkinson a realizat în 1775 un strung.

De asemenea, în Rusia au apărut în 1718 strungul de copiat și filetat, construit după concepția lui Andrei Konstantinovi Nortov, iar în perioada 1714-1717 mașinile-unelte pentru strungjit tevi de tun la interior și exterior, construite de Iakov Botishev.

La începutul secolului al XIX-lea în Statele Unite ale Americii a apărut prima mașină de frezat, construită de Eli Whitney, prevăzută cu avans mecanic. Pentru prima oară a fost construită o mașină-agregat care prelucra prin alezare 12, respectiv 24 de țevi de armă deodată.

Perfecționarea mașinilor cu aburi a dus la crearea posibilităților de antrenare prin transmisii a mașinilor-unelte, înlocuindu-se vechea antrenare manuală sau cu pedală, iar în 1890 a apărut antrenarea mașinilor-unelte cu ajutorul motoarelor trifazate asincrone, care sînt folosite și astăzi.

Evoluția mașinilor-unelte a dus în zilele noastre la agregate moderne, care folosesc mai multe motoare pentru antrenarea lor pe părți. Astfel, mașinile de găurit prin coordonate, mașinile de frezat și alezat, strungurile carusel și alte mașini grele sînt acționate de mai multe motoare electrice, ceea ce duce la o economisire de energie electrică și la simplificarea construcției mașinilor-unelte.

La noi în țară fabricarea strungurilor moderne a început din 1948 la uzinele „Strungul” din Arad. În prezent se fabrică strunguri de creație românească de la Ø 125 la Ø 800.

Strungul reprezentativ e „S.N.-400”, care este cu aproximativ 600 kg mai ușor în comparație cu un produs similar din străinătate. Această mașină-unelaltă este prevăzută cu o bandă largă de turații și avansuri. De asemenea, acestui strung i se poate atașa și comanda după program cu bandă magnetică.

Ne-au scris din nou o seamă de tineri: ILEANA MITOIU, studentă din Craiova, AUREL ENE, student din Cluj, GIGI SADOVEI, student din Iași, MARIA STOICA, elevă din Cisnădie (Brașov), și FELICIA STELEA, elevă din Novaci (Oltenia).

Așa cum subliniam și în rubrica comentînd „Opinii ale cititorilor” dintr-un număr precedent, asemenea scrisori ne fac totdeauna plăcere. Ele vădesc interesul și simpatia de care „Flacăra” se bucură în rîndul tineretului. Or, acesta este un obiectiv maior al activității noastre.

## ◀ MEDIAȘUL IERI ȘI AZI

## ▶ CEVA DESPRE TENIS

În scrisorile mai sus-amintite, tinerii noștri corespondenți au cuvinte de laudă pentru o seamă de reportaje, articole, rubrici apărute în ultima vreme: „Memento”, „Fotoreportajul săptămîinii”, „Cadran internațional” ș.a. Scrisorile cuprind însă și unele observații critice. Așa, de pildă, eleva Maria Stoica ne reproșează că adesea ilustrația fotografică nu se ridică la nivelul textului pe care-l însoțește, referindu-se concret la articolul „Tradiții și contraste scoțiene” („Flacăra” nr. 17) a cărei ilustrație e săracă și nesemnificativă. Corespondenta noastră are — în bună măsură — dreptate: se întîmplă uneori ca accentul muncii noastre să cadă pe text, iar munca de cercetare și selecționare a materialului fotografic ilustrativ să rămînă pe un plan secundar. Va trebui, deci, să depunem eforturi în plus pentru a asigura o ilustrație corespunzătoare. Alte critici se referă la apariția sporadică a unor teme atît de iubite de tineret ca: portrete de personalități din viața artistică, tema muzicii ușoare, a cinematografului, articole și imagini din ținuturi exotice și mai puțin cunoscute din lume ș.a.m.d. În sfîrșit, scrisorile abundă în propuneri — cele mai multe valoroase — de noi subiecte. Cităm cîteva: despre lașul industrial (Gigi Sadovei), despre activitatea din ultimii ani de viață a regretatului George Călinescu (Felicia Stelea), despre stadiul actual al lucrărilor de pe marile șantiere de la Porțile de Fier și Galați (Gigi Sadovei), despre personalitatea artistică a Veronicăi Miclă (Ileana Mitoiu), despre Paganini (Aurel Ene) etc., etc.

Toate propunerile au fost luate în studiu și multe din ele se vor concretiza în materiale ce vor vedea treptat lumina tiparului.

Sperăm că vor fi pe gustul nu numai al celor ce le-au propus.

„De unde provine sistemul de numerotare a punctelor la jocul de tenis?”

**Gh. PRICOP**  
Brezoa

Răspunde **VICTOR BĂNCIULESCU**, ziarist sportiv.

E foarte greu de restabilit adevărul în legătură cu sistemul de numerotare a punctelor la jocul de tenis. Ceea ce e sigur, este că, atunci cînd a inventat tenisul (1873), maiorul Wingfield a preluat majoritatea regulilor din vechiul joc francez numit „jeu de paume” (jocul cu palma). O dată acceptată această ipoteză, e mai ușor să găsim originea sistemului de numărătoare din tenisul de azi.

La „jocul cu palma” în aer liber, cîștigînd un punct, jucătorul de la serviciu avea voie să înainteze cu 15 pași, apoi cu alți 15 pași la următorul punct cîștigat și așa mai departe, încît după patru lovituri reușite el ajungea lîngă fileu (întrucît jumătatea de teren măsura pe atunci 60 de pași). Constatîndu-se însă că înaintarea cu 45 de pași este prea avantajoasă, s-a redus avansul la a treia lovitură reușită, la 40 de pași.

De aici provine probabil modul de numărătoare de la tenis, considerîndu-se că 15, 30 și 40 exprimă fidel (și simbolic, ținînd seamă de... strămoș) avansul obținut de un jucător.

Explicația aceasta este mai plauzibilă decît cea care se referă la monedele de 15 și de 10 sous (vechi monede franceze) pe care le-ar fi folosit pentru pariuri spectatori la „jeu de paume”.

## ▶ CITITORII CĂTRE CITITORI

## ◀ CE STRUNGURI FABRICĂM

## ▶ POȘTA NOASTRĂ

**VICTOR IONESCU, CĂLĂRAȘI.** Cititorului Mircea Vlădoiu i-am indicat bibliografia cu privire la „Cele 7 minuni ale lumii antice” și nu înțelegem de ce ați socotit necesar să-i mai scrieți și dv. Dacă, totuși, ați dorit să închegeți o corespondență cu cititorul nostru, ar fi fost bine să ne fi cerut în prealabil nouă, adresa lui; pentru că poșta nu are nici o vină dacă dv. indicați pe un plic doar numele și orașul de destinație, fără a indica și strada în care locuiește destinatarul scrisorii!

**MARIN STOIOV, ARAD.** 1) Drama lui V. Alecsandri „Despot-vodă”, făcînd parte din tezaurul dramaturgiei noastre clasice, este o permanență în repertoriul teatrelor noastre; ea a fost și fără îndoială că va mai fi de multe ori prezentată. Dintre cei care au interpretat în ultimele puneri în scenă rolul eroului principal vi-i amintim pe Aurel Rogalschi (Teatrul „C. Nottara”) și Ionescu-Gion (Teatrul la microfon). O deosebită creație, în rolul lui Papură-vodă, a avut acum cîteva ani (pe scena Teatrului „C. Nottara”) neuitatul artist al poporului C. Ramadan. 2) Nu avem asemenea adrese și, ca atare, nu vă putem satisface dorința.

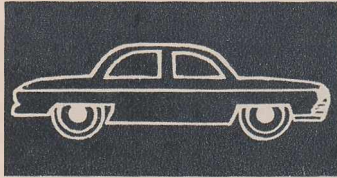
**T. VASILESCU, SIGHIȘOARA.** 1) La diferite facultăți ale Universității din București există cursuri de ziaristică. De pildă: la Facultatea de filozofie și la cea de limbă și literatură română din cadrul Universității București, la facultățile Institutului de limbă și literatură străine ș.a. 2) Din ce domenii publică revista noastră? Cam... ciudată întrebare: doar o aveți în față, pe cit se pare. Să vă „precizăm”, totuși: din orice domeniu. Cu condiția însă ca materialul respectiv să slujească idealurilor noastre, să informeze în mod just și să-i intereseze pe cititorii noștri.

**IOAN MARIANO, BRĂILA;** **VLAD NICOLAE, BRĂILA;** **E. ȘTEFAN, GALAȚI;** **FLORENTIN BOBOC, PIATRA-NEAMȚ;** **CONSTANTIN SANTO, ROMAN;** **PAVEL POPESCU, CRAIOVA** ș.a. Nu are nici un rost să vă dăm noi, de-a gata, răspunsurile pe care dv. trebuie să le dați la un concurs la care participă mii și mii de tineri.

## ▶ OPINII ALE CITITORILOR



# Colțul automobilistului



## CUM SĂ NE ALEGEM UN AUTOMOBIL?

**Motor în doi sau în patru timpi?**

La cererea mai multor cititori inaugurăm, începând cu acest număr, o rubrică ce se adresează automobilistilor, înțelegând prin aceasta nu numai pe posesorii ci și pe viitorii posesori de autoturisme. În afară de materialele planificate, ne propunem ca la această rubrică să apară și răspunsuri la eventuale întrebări puse de cititorii interesați.

Începem rubrica noastră cu unele date comparative privind diferitele tipuri de autoturisme, considerând că — pentru cei mai puțin inițiați — confruntarea prospectelor prezentate de uzinele constructoare de automobile nu este totdeauna concludentă.

Astăzi ne vom ocupa de motorul cu care orice automobil este echipat. Se întreabă unii: este superior motorul în patru timpi celui în doi timpi? Există în această privință o prejudecată cu destul de largă circulație, potrivit căreia motorul în doi timpi ar funcționa, chipurile, la o turație mai mare decât cel în patru timpi fapt ce ar constitui un avantaj pentru primul. Afirmatia aceasta nu corespunde adevărului. Pentru a dezvolta aceeași putere, motorul în doi timpi are o turație de circa 1/2 față de cel în patru timpi cu aceleași caracteristici. Aceasta, intrucât ciclul în doi timpi se realizează la o singură turație a arborelui cotit, pe cînd la cel în patru timpi e nevoie de două turații. De altfel, turațiile mari nu mai constituie o problemă pentru funcționarea motorului, date fiind condițiile de superfinisare de care dispune industria modernă auto. De aceea, chiar la motoarele în patru timpi se folosește în prezent un regim de turații ridicate.

De aici netemeinicia părerii că motoarele în doi timpi, inapropriu denumite „turate”, ar fi expuse unei uzuri premature. Pe de altă parte, motorul în doi timpi oferă siguranță în exploatare, datorită simplității constructive a distribuției, care este realizată de piston, pe cînd motorul în patru timpi e echipat cu un mecanism de distribuție complex, care obligă la un reglaj frecvent al tacheților. Funcționînd echilibrat, motorul în doi timpi a permis soluții constructive deosebite ca, de pildă, motorul cu trei cilindri (existent la Wartburg).

Un cititor întreabă: „Nu reprezintă oare dezavantaje sistemul de ungere prin amestec, existent la motorul în doi timpi?” Se știe că la acest motor ungerea se face cu particule fine de ulei, absorbite din carter o dată cu combustibilul. Dar acesta nu este un dezavantaj, ci dimpotrivă, deoarece cantitatea de lubrifiant consumată e proporțională cu energia dezvoltată. Pe de altă parte, acest sistem înlătură consecințele neplăcute ale penelor de ungere datorate fie neglijenței conducătorului, fie defectării relativ frecvente a sistemului de ungere la motorul în patru timpi.

Ar fi însă greșit ca din cele arătate pînă aici să credem în superioritatea absolută a motorului în doi timpi. El este avantajos la autoturismul de putere mică (Wartburg, Trabant, Zaporozje, DKW, IFA). Are însă și dezavantaje: consumul specific de combustibil e mai ridicat datorită pierderii unei părți din gazele proaspete aspirate ce se evacuează o dată cu cele arse; răcirea motorului implică o atenție mai mare decât la cel în patru timpi, deoarece la fiecare turație a arborelui cotit se face cite o aprindere a amestecului carburant; la ungere e necesar un ulei de calitate superioară (și deci mai costisitor), dozat corespunzător și bine omogenizat cu benzina.

În încheiere citeva cuvinte despre motorul diesel pentru autoturism. Folosirea sa e încă limitată, printre altele de prețul de cost ridicat și de trepidațiile ce se transmit și altor subsansamble etc. Motorul diesel prezintă totuși multiple avantaje printre care: siguranța în exploatare datorită absenței instalației de aprindere și a carburatorului; folosirea unui combustibil ieftin (motorină); consum specific cu circa 30% mai scăzut.

Ing. Iulian RODEANU

### Verificați-vă cunoștințele!

**Din 3 răspunsuri, numai 1 e valabil**

1) Care poet clasic francez a avut drept strămoș (bunic) pe boierul oltean Banu Mărăciine?  
a) Malherbe b) Ronsard c) Villon.

2) Care este cea mai veche clădire de instituție publică din București?  
a) Palatul de Justiție b) Palatul C.E.C. c) Athivele statului.

3) Unde se fabrică polistiren în țara noastră?  
a) Săvinești b) Tîrnăveni c) Borzești.

4) Care actriță celebră a con-

tinuat să joace cu toate că i se amputase un picior?

a) Sarah Bernhardt b) Eleonora Duse c) Rachele.

5) Pentru care operă muzicală au fost scrise patru uverturi?  
a) Manon b) Rigoletto c) Fidelio.

6) Care este statul cu cea mai densă populație de pe glob?

a) Olanda b) Belgia c) Austria.

7) Care este cea mai mare planetă a sistemului solar, fiind de aproape 13 ori mai mare ca Pământul?

a) Saturn b) Mercur c) Jupiter.

RĂSPUNSURI

1 - b; 2 - c; 3 - c; 4 - a; 5 - c; 6 - a; 7 - c.



## Consumați

# SUCUL DE ROȘII,

produs din roșii proaspete  
de cea mai bună calitate.

■ Gust plăcut ■ Bogat în vitamine

Se livrează în sticle de 250, 330 și 550 ml și în cutii de tablă de 150 și 420 ml.



# cadran

## INTERNATIONAL

### UN SUBIECT DE ACTUALITATE

Nu era de așteptat ca printre multiplele subiecte de dispută din cadrul relațiilor interoccidentale să-și facă loc un eveniment petrecut în urmă cu 150 de ani, la 1815. Este vorba de înfrângerea lui Napoleon la Waterloo de către ducele de Wellington cu ajutorul trupelor prusace comandate de generalul Blucher.

Cunoscând starea dificilă a relațiilor franco-vest-germane și căutând să dea vizitei reginei Angliei în R. F. Germană semnificația politică a unei posibile coaliții anglo-vest-germane, organizatorii britanici ai turneului au inclus într-unul din discursurile oficiale — se pare din indicația primului ministru Wilson — următorul pasaj: „Cînd mă gîndesc la numeroasele și vechile legături dintre această țară și Marea Britanie, îmi amintesc în mod special de trecerea Rinului de către Blucher la Kaub în momentul crucial al istoriei, acum 150 de ani, cînd el a adus un sprijin de neprețuit trupelor britanice”. Acest pasaj și-a găsit o oglindire specială în pagina întâi și în titlurile mari ale multor ziare vest-germane, ceea ce e evident a stîrnit enervarea unor ziare franceze. Într-un comentariu

dedicat acestei remarci, ziarul *Frankfurter Rundschau* scrie: „Nu este de loc rău să se reamintească generalului De Gaulle că vest-germanii nu depind numai de Franța, cu toate că Franța rămîne vecinul lor cel mai apropiat”. Referindu-se la remarci asemănătoare apărute în diferite ziare vest-germane, cotidianul francez *Le Monde* scrie: „Bineînțeles că această aluzie (cuprinsă în discurs — n.n.) a fost subliniată în pagina întâi de către ziarul care sînt gata să găsească accente antifranceze în voiajul reginei...”. Ziarul *Paris Presse* califică întregul incident drept o „gafă enormă”. *Le Figaro* este însă de părere că a sosit timpul ca statele vest-europene să renunțe la „comemorarea victoriilor pe care le-au obținut în trecut unele asupra altora”. Este evident însă că victoriile trecute n-ar stîrni atîta zărvă dacă nu ar fi vorba de contradicțiile din prezent.

Bătălia de la Waterloo a ajuns subiectul actualității internaționale numai pentru că Anglia, nemulțumită de respingerea de către Franța a candidaturii ei la Piața comună și de poziția franceză în N.A.T.O., încearcă să inițieze o campanie de izolare a aliatului francez, campanie în cadrul căreia nici un mijloc nu rămîne nefolosit.

Destgur că, după cum prevăd multe ziare, o ripostă franceză nu va întîrzi să vină cu prilejul oferit de apropiata comemorare a morții lui Napoleon și — mai ales — cu prilejul întîlnirii la nivel, înalt franco-vest-germane care va avea loc peste două săptămîni.

**N. LUPU**



Fotografia îl înfățișează pe fostul dictator al Venezuelei, Marcos Perez Jimenez, în fața unui tribunal special din Caracas. Precum se știe, după răsturnarea sa de la putere, în 1958, el s-a „retras” în Statele Unite, la Miami, pe coasta Floridei. Extradat în cele din urmă la insistența autorităților venezuelene, a fost trimis nu demult în judecată sub acuzația de delapidare a unor mari sume de bani din bugetul statului. După cum transmit agențiile de presă, în cursul desfășurării procesului au avut loc demonstrații în fața clădirii tribunalului, manifestanții cerînd judecarea și pedepsirea lui Jimenez și pentru crimele de care s-a făcut vinovat în perioada dintre anii 1948-1958. Pe pancarte puteau fi citite numele persoanelor asasinat de poliția secretă a lui Jimenez.

### COLOCVIUL NEW-YORKEZ: „PACEM IN TERRIS”

Curierul de peste Atlantic ne-a adus ultimul număr (mai 1965) din *Saturday Review* în care găsim reproduce dezbaterile recentului simpozion care s-a ținut la New York sub auspiciile Centrului pentru studierea instituțiilor democratice cu sediul la Santa Barbara—California.

Consacrat temei „Pacem in terris”, colocviul, care a reunit peste 60 de personalități venite din 20 de țări din Răsărit și Apus (S.U.A., U.R.S.S., Japonia, Italia, Franța, Belgia, India, R.S.F. Iugoslavia, R.P. Polonă, Mexic etc.) și-a propus să dezbătă

aspecte principale ale cunoscutei enciclice date de fostul papă Ioan al XXIII-lea sub aceeași titulatură. Dincolo de confruntarea punctelor de vedere, deseori radical diferite, dezbaterile, care a durat trei zile, desfășurîndu-se în fața uneia din cele mai numeroase asistențe americane care a participat vreodată la asemenea colocvii — aproximativ 2.000 de persoane — a reliefat interesul major pentru soluționarea problemelor internaționale în spiritul asigurării păcii. În intervențiile lor oamenii de stat, savanții, diplomații, ziaristii prezenți au abordat felurite aspecte ale coexistenței pașnice a statelor cu orînduirii social-economice diferite, mulți dintre participanți insistînd asupra necesității de a examina problemele în litigiu exclusiv pe cale pașnică, prin tratative între părțile interesate. „Ideologiile de astăzi — a spus cunoscutul istoric britanic A. Toynbee — au același drept ca și vechile credințe de a urmări propagarea lor prin convingere pașnică”. În această ordine de idei, profesorul american Linus Pauling, de două ori laureat al Premiului Nobel (pentru fizică și

pentru pace) a subliniat: „A venit timpul să dăm ascultare îndemnului fostului papă Ioan și să încetăm agresiunea militară, să punem capăt acestui război murdar din Vietnamul de sud, să promovăm negocierile pașnice aplicînd în felul acesta în practică principiile moralei și justiției”. Multe din punctele de vedere constructive exprimate cu prilejul colocviului au însemnat o impli-cită critică la adresa orientării acelei politici de încordare concretizate în intervențiile S.U.A. în Vietnam și Republica Dominicană.

Referindu-se la necesitatea întăririi colaborării între state, fostul președinte al Adunării Generale a O.N.U., diplomatul pakistanez Zafrulla Khan, judecător la Curtea Internațională de Justiție de la Haga, a accentuat că „Independența și suveranitatea națiunilor sînt condiții necesare ale cooperării internaționale”. În decursul discuțiilor au fost exprimate și numeroase alte opinii în sprijinul înlăturării cauzelor încordării din relațiile internaționale, avansîndu-se idei în problemele securității europene și Germaniei, lichidării multiplelor fenomene ale subdezvoltării, consolidării O.N.U. și dreptului internațional, combaterii colonialismului și discriminărilor rasiale, măsurilor în vederea dezarmării, interzicerii armelor nucleare, retragerii trupelor și bazelor de pe teritorii străine etc. Calificat chiar de presa americană drept o prestigioasă masă rotundă pentru căutarea mijloacelor de realizare a coexistenței pașnice, simpozionul „Pacem in terris” a exprimat neliniștile, îngrijorările, certitudinile și speranțele unor cerceturi influente față de problemele vitale ale păcii lumii.

**Cristian POPIȘTEANU**

### CRONOS ȘI TARIFELE VAMALE

Anul trecut s-au produs în lume 100.000.000 ceasuri. Un gigantic concert de tic-tacuri, cu ajutorul căruia omenirea își gospodărește mai bine relațiile cu neobositul Cronos.

Pentru cei ce le-au cumpărat, ceasurile, evident, nu prezintă nici o problemă. Ele indică, pur și simplu, banala oră exactă. Dar pentru cei ce le fac, mai ales pentru producătorii elvețieni, din minile cărora au ieșit în 1964 peste 45.000.000 ceasuri, gîngașele



În cadrul celui de-al 54-lea Tîrg din Paris, deschis recent în Parcul Expozițiilor de la Porte de Versailles, Republica Populară Română este prezentă cu un stand turistic, organizat de O.N.T. „Carpați”.



La spectacolul cu opera „Don Carlos”, prezentat pe scena Teatrului Național din Praga, cu prilejul Festivalului muzical internațional „Primăvara la Praga”, și-a dat concursul și baritonul român Nicolae Herlea. Iată-l (dreapta), alături de cîntărețul sovietic Ivan Petrov, răs-punzînd aplauzelor publicului.



Cu prilejul împlinirii a 60 de ani, marele scriitor sovietic Mihail Șolohov a fost decorat cu Ordinul Lenin. În fotografie: M. Șolohov împreună cu Aleksandr Korneițuk, care împlinește și el aceeași vîrstă.



mașinării de măsurat timpul ridică multe probleme dificile, unele din ele oglindindu-se și într-un conflict cu caracter diplomatic.

...Totul a început în 1954, când, la recomandarea comisiei americane de tarife vamale, Administrația S.U.A. a majorat taxele vamale la 50 la sută din valoarea importului de ceasuri elvețiene. Măsura fusese luată la insistența unor fabrici de specialitate din S.U.A., pentru care masivul import de ceasuri „Made in Switzerland” reprezenta o concurență sfârșitoasă. Protestele împotriva acestei acțiuni, calificată drept „protecționistă”, nu au fost de nici un folos. În schimb exportul de ceasuri elvețiene în S.U.A. a scăzut vertiginos. De la un volum de 83 milioane dolari în 1953 la 65 milioane dolari în 1963.

Anul trecut se părea că, în sfârșit, barierele ridicate în calea exportului de ceasuri elvețiene spre S.U.A. se vor ridica întrucitva. E drept, mai existau două plingeri ale unor fabrici americane — „Elgin National Watch Co” și „Hamilton Watch Co” — care cereau punerea sub embargo a importurilor elvețiene de produse de ceasornicărie. Dar, din cele 28 puncte ale plingerilor, comisia de tarife respinsese 20, ca nefiind în concordanță cu prevederile legii tarifelor din 1930, iar pentru restul de 8 ceruse lămuriri suplimentare. În cercuri competente se considera că fusese înlăturat obstacolul cel mai puternic și că liberalizarea așteptată de un deceniu la importul de ceasuri elvețiene urma să vină cit de curând.

La 27 aprilie 1965 comisia de tarife a anunțat însă că deschide o anchetă de fond asupra unui nou memoriu prezentat de cele două companii americane. Vestea a fost primită cu o vie iritare de societățile elvețiene interesate. Ziarul Tribune de Genève scrie că hotărârea comisiei „apare ca o manevră de diversiune”...menită „să întîrzie momentul în care președintele Johnson se va pronunța pentru reînnoirea eventuală la tariful existent înainte de 1954...”

Încercînd să atenueze impresia defavorabilă produsă de măsura comisiei, ambasada americană la Berna a dat publicității un comunicat prin care în fapt o justifică. Mai multe ziare elvețiene au primit și publicat acest comunicat, la care au adăugat însă note redacționale în care „se deploră” măsurile comisiei tarifare.

În zilele următoare, presa elvețiană a revenit cu noi comentarii în care subliniază inconsistența juridică a procedurii comisiei. „Suisse horlogère” organul oficial al Camerei elvețiene de orlogerie, își exprimă părerea că „un nou obstacol a apărut pe drumul care conduce spre reglementarea problemelor în suspensie între S.U.A. și Elveția. Publicația își manifestă îngrijorarea că „audiințele publice pe care le va organiza comisia tarifelor în iulie pentru a asculta

părțile interesate va furniza companiilor americane o ocazie în plus pentru a căuta să creeze o atmosferă nefavorabilă cauzei elvețiene”.

...Așadar, după cum se vede, tic-tacurile au și considerabile implicații economico-politice, aducîndu-l pe Cronos în miezul unei acute controversă tarifare.

U. VĂLUREANU

## MISIONARIII HÎRTIEI

O dată cu creșterea numărului statelor independente din Africa, necesitățile culturale ale acestui continent — inclusiv cele de informare — au crescut considerabil. Acum 35 de state africane consumă în fiecare an un milion tone de hîrtie pentru tipărituri, dar necesitățile sînt evaluate — pentru următoarele două decenii — la patru milioane de tone anual. Pentru ca africanii să citească mai mult, problema hîrtiei devine deci primordială, iar FAO (Organizația Națiunilor Unite pentru alimentație și agricultură) a convocat o conferință specială pentru discutarea acestei probleme.

S-a creat o situație paradoxală: deși pădurile africane sînt atât de bogate în lemn, totuși țările Africii nu produc în condițiile actuale suficiente hîrtie, astfel încît ea este importată, împunînd rezervele de deșeuri. Marii fumizori — Canada și țările nordice — dețin un cvasimonopol. Pentru a înlătura această dependență, statele africane studiază posibilitatea fabricării hîrtiei din eucalipt, o esență lemnoasă bună pentru producerea pastei de celuloză și deci a hîrtiei, urmînd în acest sens exemplul Australiei. Desigur că pădurile africane conțin și alte esențe lemnoase potrivite pentru industria celulozei.

... Abia au început discuțiile private la această producție, că marile companii au și trimis misiuni de studiu în Africa, făcînd oferte pentru investițiile legate de utilajul complicat al fabricării hîrtiei pentru rotativă, cu condiția — bineînțeles — să li se dea garanții că dețin monopolul în acest domeniu. „Misionarii hîrtiei”, cum au fost denumiți reprezentanții acestor grupări industriale, au anunțat că le trebuie zece ani ca să amortizeze investițiile, dar în nici un caz nu sînt dispuse să acorde credite, utilaj și tehnicieni statelor africane pentru punerea în funcțiune a unor fabrici de hîrtie al căror control să aparțină exclusiv africanilor.

Z. FLOREA



## APLAUZE LA SCENĂ DESCHISĂ

Turneul Teatrului de Comedie din București în cadrul celei de-a 12-a stagiuni de la Paris a Teatrului Națiunilor a luat sfârșit. Seară de seară, între 20 și 25 mai, spectatori prezenți în sala teatrului Sarah Bernhardt au răsplătit cu aplauze la scenă deschisă măiestria interpretării ca și ingeniozitatea punerii în scenă a celor 3 spectacole prezentate: „Rinocerii” de Eugen Ionescu, „Umbră” de E. Șvarț și „Troilus și Cressida” de Shakespeare. Nu numai primirea călduroasă a publicului a subliniat succesul artiștilor români, ci și aprecierile elogioase făcute de personalități marcante ale vieții artistice și de cronicari prestigioși. Iată câteva spicuiuri concludente:

Referindu-se, de pildă, la spectacolul cu „Rinocerii”, Jean Jacques Gautier scrie în Le Figaro: „A fost interesant pentru noi să vedem spectacolul prezentat de Teatrul de Comedie din București cu „Rinocerii”. După cum ne așteptam, românii au știut să capteze și să rețină atenția noastră, mai ales prin calitățile actorilor”.

Ocupîndu-se de cea de-a doua piesă prezentată de Teatrul de Comedie, L'Humanité remarcă: „Ca și în „Rinocerii”, artiștii români au oferit publicului o frumoasă demonstrație de teatru inteligent și poetic, realist în felul său. La fel ca Radu Beligan în piesa lui Ionescu, Iurie Darie, în piesa lui Șvarț, se dovedește un comedian cu sensibilitate. Sanda

Toma (prințesa) reușește aici o nouă compoziție... Iarina Demian, pe care am ghicit-o ca o perfectă actriță în chelneria din „Rinocerii”, întrușipează personajul fetei de moravuri ușoare cu o măiestrie pe cît de solidă, pe atît de nuanțată. Jocul lui Gheorghe Dinică este, de asemenea, caracterizat prin nuanțare”.

Iar ziarul Le Monde scria după spectacolul cu „Troilus și Cressida”: „...Spiritul de sinceră veselie pe care și-l reclamă Comedia din București se exprimă fără rețineri în cea de-a treia și ultima piesă prezentată de ea...”

Sintetizînd parcă toate aceste aprecieri, A. M. Julien, directorul Teatrului Națiunilor remarcă: „Rar am văzut o companie aptă să interpreteze cu strălucire trei piese atât de diferite. Spectacolul cu „Rinocerii” este cu deosebire interesant fiindcă tîlmăcește cu fidelitate și fără părtinire înțelesul exact al piesei. Nici un moment nu ne gîndim că Radu Beligan este un actor. Pentru un actor acesta este un suprem elogiu. Literalmente toți actorii sînt cu totul remarcabili...”

Madeleine MICHEL

Cannes, 25 mai 1965



Oaseși ai Cannes-ului: Michele Morgan, Kon Ichikawa, Henri-Georges Clouzot și Pierre Schoendoerffer.



Participanții la „marșul păcii”, desfășurat pe străzile Romei au demonstrat certitudinea încetării intervenției armate în Vietnam și Republica Dominicană.



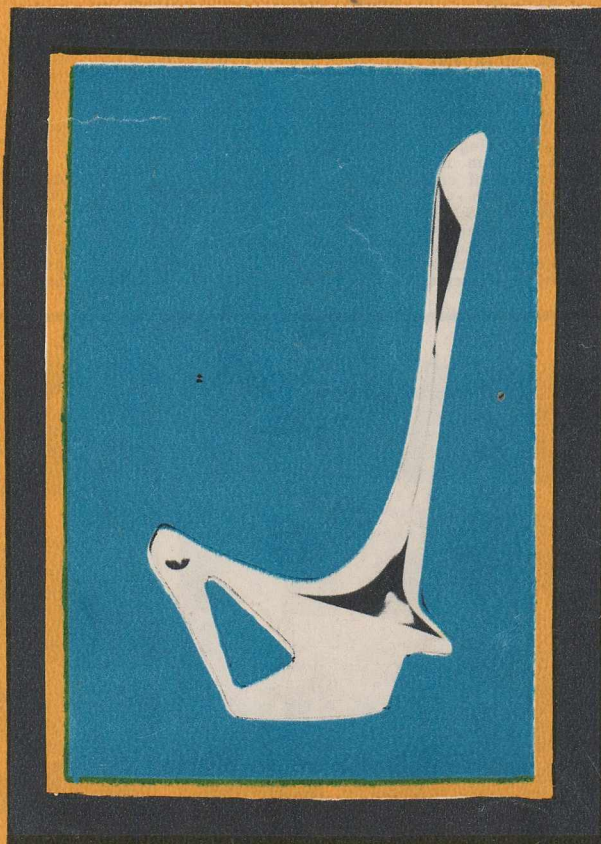
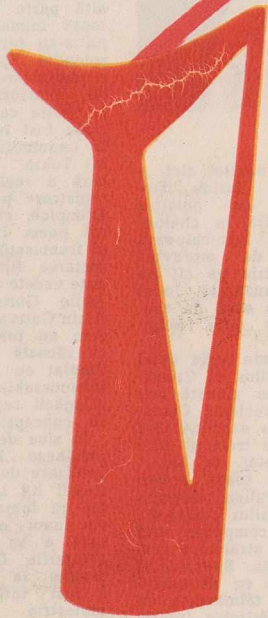
Numai în zilele de 19, 20 și 21 mai forțele anti-aeriene ale R. D. Vietnam au doborât 10 avioane americane din cadrul unor formațiuni care au bombardat o serie de localități nord-vietnameze. Numărul total al avioanelor americane doborâte din august 1964 în spațiul aerian al R. D. Vietnam se ridică la 295. Fotografia înfățișează pe unul din piloții avioanelor doborâte, capturat de ostași ai armatei populare vietnameze.



Pe străzile din Santo Domingo, înaintea armistitiului încheiat în scopul de a se ajunge la o reglementare pașnică a conflictului dominican.



PRODUSE DE CALITATE  
UTILE, MODERNE, FRUMOASE



CUMPĂRAȚI PRODUSELE COM-  
PLEXULUI INDUSTRIAL DE FA-  
IANȚĂ ȘI STICLĂ SIGHIȘOARA